

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (2270) 1993 RUGPJŪTIS-AUGUST 31

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

• NUMERIO KAINA — \$1.00

Kryžių kalnas

Lietuvių tauta ne savo nuosprendžiu, o tik nepalankių politinių aplinkybių poveikiuose šimtmečiams buvo palikta viena ir išstatyta sunkiems bandymams. Lenkinimas, rusinimas, caro žandarų ir kazokų siautėjimai, baudžiava, spaudos draudimas, trėmimai, klastos, apgaulės, ilgametis bolševikinis teroras ir organizuoto ateizmo įsiskverbimas — tai vis stiprūs ir kasdieniniai smūgiai, kuriuos reikėjo atlaikyti.

TAUTA atlaikė. Šiandien ji laisva savo nepriklausomoje valstybėje. Nors dar tų praeitųjų grėsmų netruksta, vis dėlto smūgius atlaikyti geriau pasiruota. Tam yra jau ir geresnės sąlygos: pasaulis tebi, vertina, supranta ir eventualiai gali pagelbėti. Šių dienų žmogus gali klausyti: kaip lietuvis atsilaukė anuomet, kai buvo užmirštas, nežinomas ar belikęs tik istorikų raštuose? Neužteko būti uždaram, rezignavusiam, vargelius dainose sakiusiam. Turėjo būti kokia kita atrama — paguodžianti, stiprinanti, pakelianti. Ir ji buvo — amžina ir tikra kaip amžinas Dievas. Prie sodybos įkastas, tvorele apverttas, gelėmis apsodintas ir pašventintas kryžius neleido palūžti ir kalbėjo apie didesnius dalykus negu skurdas, baudžiava ir trėmimai. Kryžius tapo lietuviui vilties simboliu, vieninteliu patikimu draugu, kuris duotą pažadą ištesė. Užtat nenuostabu, kad sprespaudos ir negalių laikotarpiu stebuklų belaukiant šventakalniu vadinamą kalvą prie Meškuičių žmonės pradėjo apsmagstyti kryžiais. Jau 1900 m. jų priskaičiuota apie 130. Nepriklausomybės pabaigoje — apie 500. Antrosios sovietų okupacijos metu kryžių skaičius augto augo. Nežiūrint įvairių komunistinės administracijos bandymų Kryžių kalną panaikinti, jis stovėjo tvirtai kaip vaizdinė lietuvių dvios išraiška, šiandien jau tapusi kone pasaulinio potraukio vieta, retas unikumas, kalbantis apie tautos gilų tikėjimą ir savybes be žodžių taip aiškiai, kad bet kurios šalies žmogui tai suprantama.

ŠV. TĖVAS Jonas Paulius II ir tūkstančiai turistų bei maldininkų iš daugelio pasaulio šalių, lankymai šiomis dienomis Lietuvą, sustos prie to nuostabaus Kryžių kalno — melsis, mąstys ir klausysis amžinosios tiesos, be žodžių sklindančios nuo tos gilaus tikėjimo išraiškos. Įvykis — ne vien istorinis. Reikšmingas jis ateičiai kurią dabartinę laisvę atgavusi Lietuva — jos eiliniai žmonės ir jos vadovai. Ir laiminga ta šalis, kurios ateitis kuriama sutartinai. Reikia tikėtis, kad ir Lietuva bus tokia, nors kai kurie dabartiniai ženklai dar vis kelia abejonių. Klaidinga būtų galvoti, kad tik politiniai įsitikinimai, ekonominiai sunkumai stabdo geresnio rytojaus sukūrimą. Iš tikrųjų tie stabdžiai glūdi kiekvieno žmogaus viduje, jei nepakankamai į save pažiūrėję, atsakoma vidinės reformos, kad įstengtume auginti dorus piliečius, pasisakančius už gerį ir kovojančius su blogiu. Šv. Tėvo Jono Pauliaus II kelionės po pasaulio šalis kaip tik ir skleidžia gėrio atšvaitas, prasiveržiančias toli už konfesinių ribų, nes gėrio kovoje su blogiu reikia jau labai plataus fronto, sutelkiant armijas, pasisakančias už amžinųjų vertybių išlikimą. Už jį pasisakė ir lietuvis baudžiauninkas, išmeigęs Kryžių kalne pirmąjį savo darbo kryželį. Už jį pasisakė ragina Šv. Tėvas, sujūdinęs Lietuvą dvasiniam atgimimui, kuris tautai ir nepriklausomybę atgavusiai valstybei labai reikalingas, statytinas pirmame plane, norint lengviau ir teisingiau išspręsti daugelį klausimų. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Padidins studijų mokslapinigius

Ontario universitetų taryba, jungianti 22 aukštojo mokslo institucijas, mokslapinigius studentams nori padidinti 50% sekančių dvejų metų laikotarpyje. Tarybos pirm. Peter George aiškina, kad dabartiniai pajamų nepakanka universitetų pedagoginiam darbu plėsti ir tobulinti. Mat 1991-92 mokslo metais 325.000 studentų mokslapinigiai universitetuose padengė tik 20% išlaidų, finansinė Ontario vyriausybės parama — 75%. Deficitinę spragą turėjo padengti patys universitetai susirastomis aukomis. Pokariniais metais mokslapinigiai padengdavo 35% univesitetų išlaidų.

Metinis mokslapinių vidurkis, įgyvendinus dabartinį pasiūlymą Ontario universitetuose, studijų nebaigusiam studentui pakiltų nuo 2.026 dolerių iki 3.030, o jas gilinančiam absolventui — nuo 3.051 dolerio iki 4.545. Mokslapinigiai studentams tokių pėlinių, odontologija ir teisė, pasiektų 6.000 dolerių.

Ontario švietimo ministeris Dave Cooke nedelsdamas pabrėžė, kad šios provincijos universitetų studentų laukia ne išvengiamas mokslapinių padidinimas. Šiais 1993-94 mokslo metais jie padidinami tik 7%, o sekančiais metais bus

įvesti gerokai didesni mokslapinigiai, susieti su naujais planais. Tuos dabar jau ruošiamus planus švietimo ministeris D. Cooke pažadėjo paskelbti prieš Kalėdas.

Savo pranešime jis atsakė pateikti konkretesnių duomenų apie tą gerokai didesnių mokslapinių įvedimą. Ruošiant naujus planus, tariausi su universitetų ir studentų organizacijų atstovais. Ontario universitetų tarybos atstovė Pat Adams džiaugiasi, kad mokslapinių padidinimo pasiūlymas buvo palankiai su tiktas Ontario švietimo ministerijoje. Pasak jos, Ontario universitetams reikia bent 700 milijonų dolerių papildomos finansinės paramos.

Toronto dienraštis "The Globe and Mail" rugpjūčio 26 d. paskelbė vedamąjį apie universitetų studentų mokslapinių. Jis pradedamas mokslapinių padidinimo siekiančiais Ontario universitetams, kad mokslapinių padidinimo pasiūlymas buvo palankiai su tiktas Ontario švietimo ministerijoje. Pasak jos, Ontario universitetams reikia bent 700 milijonų dolerių papildomos finansinės paramos.

(Nukelta į 9-tą psl.)

ŠV. TĖVAS JONAS-PAULIUS II, ypatingą dėmesį skiriantis lietuvių tautai, pareiškęs, kad "Lietuva yra mano istorijos dalis", pastaruoju metu mokėjęs lietuvių kalbos — dabar jau pasirošęs vykti į kraštą, Jo žodžiais tariant, "paskutinę katalikybės Europoje tvirtovę" — LIETUVĄ

Estija, Latvija, Lietuva

Politiniai dabarties vingiai

Rusijos kariuomenė išeina?

ELTOS žiniomis, rugpjūčio 30 d., 12 val., prezidentas Algirdas Brazauskas per radiją pranešė žmonėms gerą naujieną: ką tik Rusijos prezidentas Boris Jelcinas pažadėjo Lietuvos prezidentui išvesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos iki rugpjūčio pabaigos.

Turi išeiti tuojau pat

Lietuvos ambasados Vašingtone pranešimu, ambasadorius St. Lozoraitis reagavo laišku į "Washington Post" dienraštį išspausdintą A. Devroy straipsnį. Straipsnyje cituojamas neįvardintas aukštas prezidento B. Clintono administracijos pareigūnas, kuris kritikuoja Rusiją ir Lietuvą dėl rusų kariuomenės išvedimo sustabdymo. Lietuviai esą kalti, nes jie skriaudžią rusų tautinę mažumą Lietuvioje.

St. Lozoraitis savo laiške dienraščiui rašo, kad straipsnyje teiginys, jog rusakalbiai Lietuvoje skriaudžiami, yra visiškai nepagrįstas. Jau 1989 m. lapkričio mėn. Lietuvoje buvo priimtas pats liberaliausias pilietybės įstatymas, kuris kiekvienam asmeniui suteikia teisę tapti Lietuvos piliečiu be jokių išankstinių sąlygų. Lietuvos tautinių mažumų teisės yra taip pat ginamos tautinių mažumų įstatymu, kuriame sakoma, kad Lietuva "visiems piliečiams, nepriklausomai nuo jų pilietybės, garantuoja lygias politines, ekonomines ir socialines teises bei laisves, pripažįsta tautinę tapatybę, kultūros tęstinumą, skatina tautinę savimonę bei jos saviraišką".

Lietuva, pasak laiško, lau-

kia tos dienos, kada Rusija paseks jos pavyzdžiu ir imsis vykdyti liberalią politiką savo tautinių mažumų atžvilgiu ir priims įstatymą, ginantį teises dešimčių tūkstančių lietuvių, šiuo metu gyvenančių Rusijos federacijoje.

Nėra jokio reikalo, rašoma laiške, žaisti moralinės lygybės žaidimą ar griebtis kitokių priemonių suversti kaltę nekaltai pusei. Dabartiniam Lietuvos-Rusijos ginčui yra aišku: 1. Rusija pasirašė oficialų susitarimą su Lietuva, pasižadėdama išvesti savo kariuomenę iki šių metų rugpjūčio 31 d.; 2. Rusija vienašališkai nutraukė savo įsipareigojimus; 3. Lietuvai 53 metus buvo lemta kentėti svetimos valstybės okupaciją, ko nė viena suvereni valstybė neturėtų būti verčiama daryti metus ar netgi mėnesį. Rusijos kariuomenė privalo išeiti tuojau pat.

Ūkiniai sunkumai

Spaudos konferencijoje Vilniuje, kurioje dalyvavo premjeras A. Šleževičius ir žemės ūkio ministeris R. Karazija, premjeras pareiškė, kad gyvenime sunkiausia ekonominių laikotarpių. Esą šiokių tokių prašvaisčių. Jau pastebimas lėtas gyvenimo lygio kilimas. Nuo rugsėjo 1 d. vyriausybė rado galimybę 10% padidinti biudžetinių įstaigų tarnautojų atlyginimus, o taip pat ir pensijas.

Žemės ūkio ministeris pripažino, kad Lietuvos kaime didelė įtampa. Kaimiečius jaudina, kad po 2-3 mėnesių ne užmokama už pristatytą pieną, gyvulius. Šaldytuvuose sukaupta apie 14.000 tonų mėsos, 6.000 tonų sviesto, 2.500

tonų fermentinių sūrių. Susitarta, kad 3.800 tonų mėsos pirsks Sankt Peterburgas ir apmokės už gaunamas dujas. Apie 1.000 tonų žada pirkti Azerbaidžanas.

Šiomet užaugęs neblogas derlius. Manoma, kad bus prikalta apie du milijonus tonų grūdų. Už visą derlių žemdirbiams iš anksto užmokėti nesą galimybių.

Premjeras mano, kad ekonominė padėtis pagerėtų, jei būtų nustatyti normalūs ekonominiai ryšiai su Rusija ir kitomis valstybėmis. Aplamai, rinkos ekonomika pateikianti sunkius išbandymus. Tiems, kurie blogai dirbsią, gresia bankrotas.

Neatsisakys interesų

Pasak Jelcino spaudos sekretoriaus, demokratinė Rusija neatsakinga už totalitarinę stalinizmo politiką, kurios auka buvusi ir pati Rusija. Nepagrįstos lietuvių pretenzijos Rusijai, spaudimas per trečiąsias šalis, tegali sukelti neigiamą atsakomąją reakciją. Jėgos, dedančios pastangas išstumti Rusiją iš šio regiono, sako spaudos sekretorius V. Kostikovas, turi suvokti, kad "Rusija šimtmečiais įsisavino šią geopolitinę erdvę, įdėdama į jos vystymąsi milžiniškus materialinius ir intelektualinius resursus. Rengdama naujosios demokratinės užsienio politikos sampratą, Rusija negali ir neketina pasitraukti nei nuo istorinių faktorių, nei nuo tautinių interesų".

Lietuvos prezidento spaudos atstovas N. Malinkevičius atkreipė dėmesį, kad, pasak V. Kostikovo pareiškimo, Lietuva esanti Rusijos geopoliti-

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Rusijos užsienio reikalų ministerija kaltina Lietuvą, jos laikyseną, kurią esą "galima kvalifikuoti tik kaip atsitraukimą nuo jau esamų susitarimų ir tarptautinių įsipareigojimų". Tai leidžia Rusijai nesilaikyti numatytų įsipareigojimų dėl žalos atlyginimo, ginkluotės perdavimo, kariuomenės išvedimo tvarkaraščių.

Lietuva visiškai nenumato veltis į psichologinį ar šaltąjį karą su Rusija, sakoma Lietuvos respublikos prezidento pareiškime. Pabrėžiama, kad, tarpvalstybiniais santykiais susikomplicavus dėl kariuomenės išvedimo sustabdymo ir derybų nutraukimo, Lietuvos laikysena išlieka tvirta, kartu konstruktyvi ir santūri. Jausdamas Lietuvos žmonių nuotakas bei įsipareigojimą, prezidentas yra numatęs "padaryti viską, kas įmanoma, kad Rusijos armija kuo greičiau išeitų iš Lietuvos, neatsisakant principinių mūsų pozicijų". Pabaigoje teigiama: "tvirta ir santūri Lietuvos pozicija duoda pirmuosius rezultatus (...). Dialogas su Maskva nenutrūko".

Politinė ir diplomatinė provokacija Rusijos užsienio reikalų ministerijos pareiškimą pavadino V. Landsbergis. O rugpjūčio 23 d. planuotą prezidento vizitą į Maskvą įvertino: "Nesusimąstoma net dėl bjauraus datos sutapimo. Juk rugpjūčio 23 — tai suokalbio ir pardavimo diena.

Lietuvoje tris dienas vieši ET parlamento visuotinio susirinkimo prezidentas Miguel Angel Martinez. Be susitikimo su prezidentu, seimo pirmininku, užsienio reikalų ministru, premjeru, svečias susitiko dar su Lietuvos delegacija Europos taryboje, seimo komiteto nariais ir kt. Pokalbiuose apie Lietuvos vidaus ir užsienio politiką M. A. Martinez pabrėžė, kad "Lietuva parodė daug brandos". Pritarė politikai be konfrontacijos, už dialogą.

tinė erdvė ir interesų sfera. "Manau, kad tokie pareiškimai neprisideda prie Lietuvos-Rusijos santykių gerinimo", — sakė V. Malinkevičius.

Būtina sienų kontrolė

"Lietuvos rytu" 1993. VIII. 19 rašoma: "Laikas pagaliau Lietuvoje įvesti sistemą važiuojantiems iš Rytų į Lietuvą arba per Lietuvą. Sienos kontrolės stoka pavers niekais visas mūsų pastangas kovoti su šešėline ekonomika, su reketu, su mafijozinėmis struktūromis, ir apskritai gresia trijų Baltijos šalių integracijos idėjai. Ko-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Prezidentas priėmė JAV nepaprastąjį ir įgaliojimą ambasadorių Darryl Johnson; buvo aptarta politinė padėtis, susidariusi po Rusijos atsakymo išvesti kariuomenę. Ambasadorius išreiškė JAV pritarimą Lietuvos prezidento ir vyriausybės vykdomam kursui, siekiančiam surasti išeitį iš susidariusios padėties, nusivylimą Rusijos sprendimu.

Pirmą kartą susitinka Baltijos šalių prezidentai — A. Brazauskas, G. Ulmanis, L. Meris. Tikimasi, kad Jūrmaloje, netoli Rygos, bus sukurtas vykdomasis bendradarbiavimo organas — Baltijos valstybių ministerių taryba, kad bus priimtas pareiškimas dėl kariuomenės išvedimo, pasirašyta trišalė laisvosios prekybos sutartis.

Prekyba su užsieniu. 1993 m. Lietuva prekiauja su 134 valstybėmis, o 1992 m. prekiaavo su 99. Per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvos prekybos apyvarta buvo 623,6 mlrd. talonų (importas 257,7 mlrd. tal., eksportas — 365,8 mlrd. tal.). Apyvarta su Vakarais šiemet sudaro 22% bendros užsienio prekybos (importo 44%, eksporto — 50%) apyvartos, per visus 1992-uosius — 12%. Vakaruose daugiausia prekiaujama su Vokietija ir Italija. Pagyvėjo prekyba su Kinija. Su Rusija šiemet importo 43% (pernai — 64%), eksporto — 31% (pernai — 24%). Su Latvija: importo — 2% (pernai — 0,7%), eksporto — 9% (pernai — 8%). Su Estija: importo — 0,7% (pernai — 0,3%), eksporto — 2% (pernai — 1,6%).

Didžiojo kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu apdovanotas grafikas Vytautas Kazimieras Jonynas, tikrasis JAV menų akademijos narys, visus savo kūrinius padovanojęs Lietuvai. Po apdovanojimo psakė: "Tą žemę ir tautą nešiojau širdyje ir niekada į nieką nemainiau".

Garbingo jubiliejaus proga prezidentas pasveikino prof. Meilę Lukšienę. Telegramoje sakoma: "Itin sudėtingais savo ir Lietuvos gyvenimo laikotarpiais Jūs nepraradote orumo, dvasinės pusiausvyros ir tikėjimo nauju krašto atgimimu. Jūs visada esate mums visiemis neįsitenkamo optimizmo, taurumo ir kūrybingumo pavyzdys".

"Jūsų visuomenė serga", pasakė prancūzė politologė Fransuaza Tom, pakviesta į tarptautinį konservatorių jaunimo susibūrimą Anykščiuose. Pagrindinis brožuas visuotinė neapykanta žmogui, panieka artimui, nepasitikėjimas juo. Visai tai eina iš komunizmo.

G. Gustaitė

Šiame numeryje:

Kryžių kalnas

Istorinis įvykis — Šv. Tėvo atsilankymas Lietuvoje

Kitų spaudoje pasizvalgys

Tiriama lenkų partizanų veikla

Lietuvos reformų konferencija

Tarptautinė mokslinė konferencija Vilniuje

Zalieji išgelbėjo Girulių mišką

Klaipėdiečių kova dėl naftos terminalo Melnragėje

Bendru susitikimu pagerbti didvyriai

Dariaus ir Girėno suaktyvinto 60 metų skrydžio išlilmės Soldine

"Tokios blusos dar nematė"

Draugas dviejų žemaičių skrydis per Atlantą

Užmiršta herojė

Marcelės Kubiliūtės 30 metų mirties sukaktis

"Pro Deo et Patriae"

Po dvidešimt metų kuniga Štaši Yla prisiminus

Gerai suavindinta "Čigonė"

Šekspyro festivalį aplankius

Studijų savaitė Dainavoje

Trisdešimt septintoji Lietuvių fronto bičiulių studijų savaitė

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėnė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalų kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Politiniai dabarties vingiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kia čia vienybė, jei Latvija su Estija susitvarko, o Lietuva nesitvarko.

... jau praėjusių metų vasarą tokia kontrolė turėjo būti įvesta. Tas atsilikimas darosi skandalingas vien jau dėl mūsų pačių reikalų. Kita vertus, susitvarkymas primintų tiems rusų kariškiams, kurie čia dar būtų palikti, darant Lietuvai politinį spaudimą, kad laikas jiems gauti paskutinį leidimą vienam pervažiavimui per sieną iš Lietuvos ir Rytus ir be jokio grįžimo vizos atgal. No rugpjūčio 31 d. kiekvienas užsilikęs kareivis turėtų būti oficialiai traktuojamas, kaip įsibuvėlis."

Reikės vizų

Lietuvos vyriausybės nutarimu, Sandraugos valstybių, Gruzijos, Azerbaidžano ir Moldovos gyventojai nuo š. m. spalio 1 d. į Lietuvą galės įvažiuoti su galiojančiais savo valstybės užsienio pasais, o nuo lapkričio 1 d. reikės ir vizų.

Laikinais Kaliningrado (Karaliaučiaus) srities gyventojai į Lietuvą galės atvykti su savo valstybės vidaus pasais, kuriuose pažymėta nuolatine gyvenamoji vieta.

Nauja įmonė

Klaipėdoje pradėjo veikti bendra Lietuvos ir Islandijos įmonė "Progna". Šią įmonę įsteigė Klaipėdos "Progreso" valstybinė akcinė įmonė ir Islandijos bendrovė "Una". Įmonėje bus gaminama nedideliams namams statyti medžiaga. Tokių namų stoginės bus gaminamos iš medienos, o sieninės konstrukcijos iš vietinio cemento, žvyro ir maltos ugnikalnių lavos, atvežtos iš Islandijos. Tikimasi, kad lapkričio mėnesį bus pradėtas montuoti pirmasis šios įmonės namas Vokietijoje. Namams rinka numatoma Skandinavijoje ir kitose Europos šalyse, neišskiriant ir Lietuvos.

Pradeda pasitikėti

BNS pranešimu, Europos bankai pradeda pasitikėti Lietuvos banku. Tai didelis mūsų laimėjimas – pareiškė Lietuvos banko valdybos pirm. R. Visokavičius. Frankfurt vokiečių bankas "Deutsche Bank" telefonu iš Lietuvos banko nupirko didelę sumą šveicarijos ir Prancūzijos frankų. Taipogi Vokietijos bankas suteikė 28 mil.

JAV dolerių kreditą Lietuvai sumokėti skolą už branduolinių kurą. R. Visokavičius paragina Lietuvos bankus ir įmones nelaikyti įsaldytų lėšų, o pelningai jas investuoti. Bus siekiama, kad valiuta būtų keičiama ir parduotuvėse, kur prekiaujama importinėmis prekėmis ir kur dažnai lankosi užsieniečiai.

Lietuvos banko žiniomis, rugpjūčio 1 d. Lietuvoje veikė apie 600 valiutos keityklų, taip pat geležinkelių, autobusų stotyse, orausčiuose, tur-gavietėse, viešbučiuose.

Latviai nepatenkinti

Latvijos gyventojai netoli Budingės, kur žadama statyti naftos terminalą, projektu yra nepatenkinti. Budingė yra vos keletas kilometrų nuo Latvijos sienos.

Per terminalą būtų pervežama per metus 12 mil. tonų naftos ir apie 5.2 mil. tonų jos produktų.

Latviai susirūpinę, kad terminalo statyba grąsintų laukiniams žvėrims ir vanduo tekantis į šiaurę galėtų padaryti nuostolių Latvijos teritorijoje. Latvija siūlanti tam reikalui Ventspilės įrengimus. Taip rašoma Latvijos dienraštyje "Diena" 1993. VIII. 12.

Didina policijos teises

"The Baltic Observer" 1993. VII. 5-12 rašo, kad Estijos vyriausybė paskelbė rezoliuciją, kuria leidžiama valstybės slaptajai policijai klausytis telefoninių pasikalbėjimų ir tikrinti laiškus. Tuo pačiu rezoliucijoje pažymima, kad būtų garantuojamos pilietinės bei žmogaus teisės.

Valstybės slaptoji policija gali specialiais metodais išgauti ir tikrinti kriminalinių nusikaltimų informaciją. Tokiu policijos darbu, tačiau, negali naudotis politinės organizacijos, negalima panaudoti šmeižtams.

Išgauta informacija gali būti panaudota laikantis kriminalinių įstatymų. Saugumo policija gali susisiekti su kitų kraštų organizacijomis, teikiančiomis informaciją. Slaptoji policija kooperuos su policijos departamentu, sienų sargyba, gynybos jėgomis ir kitomis legaliomis tautinio saugumo struktūromis.

Žengia teisinga kryptimi

Vokietijos užsienio reikalų ministras K. Kinkel, viešdamas Taline pasakė, kad Estija žengia teisinga kryptimi.

Kitų spaudoje pasižvalgius

Tirs lenkų partizanų veiklą

Toronto lenkų laikraštis "Gazeta" 1993 m. rugpjūčio 3-5 d.d. laidoje rašo:

"Lietuvos teisingumo ministeriui pasiūlius, min. pirm. Adolfas Šleževičius nusprendė sudaryti komisiją "Armia Krajowa" veiklai Vilniaus krašte įvertinti. Komisija savo išvadas turi padaryti ligi 1993 m. gruodžio 1 d. ir pagal jas teisingumo ministerija turės padaryti sprendimą dėl Vilniaus krašto AK karių klubo registravimo.

Kaip skelbia min. pirm. A. Šleževičiaus šios komisijos reikalų patvarkymas, Lenkijos respublikos ambasada Lietuvoje pageidaujant į šią komisiją nutarta pakviesti grupę mokslininkų iš Lenkijos, jų tarpe T. Strzembosz'ą ir J. Jasica'ą.

Gal šių lenkų mokslininkų pagalba pavyks surasti AK nužudytą kun. Ambraziejauš Jakavonio palaidojimo vietą?

Tame pačiame straipsnyje tvirtinama, kad AK kovojusi tik su vokiečiais ir sovietais, bet ne su lietuviais, nors Lenkijos emigracinės vyriausybės min. pirm. W. Sikorski 1942 m. sausio 26 d. britų politikui R. Cripps pareiškė, kad "Lenkija pripažįsta Lietuvą kaip kraštą, esantį Lenkijos įtakos zonoje, o apie lenkiško Vilniaus atsisakymą negali

timi. Jis pritariaš Estijos pasirinktam tikslui suartėti su Europa, stabilizuoti ekonominę ir politinę padėtį Baltijos rajone, siekti, kad Rusijos kariuominė būtų išvesta iš Estijos.

Nežada panaikinti

Šiaurės ir Baltijos valstybių teisingumo ministerių susitikime Mastrand mieste Švedijoje, Latvijos teisingumo ministras E. Levits pareiškė, kad Latvija nežada panaikinti mirties bausmės. Nuo 1989 m. Latvijoje buvo įvykdytos 18 žmonių mirties bausmės. Jis asmeniškai esąs priešingas mirties bausmei, bet reikėtų didelės politinės paramos ją panaikinti. Dauguma Latvijos gyventojų palaiko mirties bausmę.

"Amnesty International" ko-voja už šios bausmės panaikinimą Baltijos valstybėse. Esą Latvijoje tokios bausmės įvykdytos be jokio įspėjimo. Nu-teistieji vidury nakties būvie išvesti iš kalėjimo celių ir sušaudyti.

Estijos teisingumo ministras K. Kama pareiškė, kad Estijoje paskutiniaisiais metais nebuvo vykdomos mirties bausmės – jos buvo pakeičiamos kalėjimu iki gyvos galvos.

Lietuvos teisingumo ministras J. Prapiestis pažymėjo, kad Lietuvoje mirties bausmė tebegalioja, bet panaudojama tik ypatingais atvejais.

Vienodai sutarė ...

"Lietuvos ryte" 1993. VIII. 16 rašoma, kad grįžęs iš Vokietijos užsienio reikalų ministras P. Gylys pareiškė, jog jis su Vokietijos užsienio reikalų ministriu K. Kinkel vienodai sutarė, kad "geriausia politika Kaliningrado srities atžvilgiu būtų leisti įvykiams klostytis patiems, nė vienai iš suinteresuotų pusių nerodant per didelio aktyvumo".

Pasak laikraščio, teiginys,

būti jokios kalbos". "Armia Krajowa" buvo Lenkijos emigracinės vyriausybės iš Londono vadovaujama ir apie jos nusistatymą Lietuvos atžvilgiu pasisakė pats vyriausias jos vadas.

Lietuvos-Lenkijos draugiškumas

Lietuvos-Lenkijos draugiškumo ir geros kaimynystės sutartis jau yra parašyta, bet dar nepasirašyta. Ji bus pasirašyta kartu su 1920 m. įvykių (Želigovskio agresija) įvertinimo deklaracija. Laikraštis "Gazeta" 1993 m. rugpjūčio 13-15 d.d. laidoje rašo apie Lietuvos užsienio reikalų viceministerio V. Domarko šiuo klausimu pasisakymą:

"Ministeris Domarkas nesutiko su tuo, kad lenkų-lietuvių tarpkario metų santykių įvertinimas yra grynai istorinis klausimas, bet turi taip pat ir teisinį aspektą. Lietuvių nuomone Vilnius ir jo sritis buvo ir yra Lietuvos dalimi, o tai, kas įvyko po Suvalkų sutarties sulaužymo, buvo – brutaliai kalbant – agresija. Ryšium su tuo tai, kas to- se žemėse kai kurių (lenkiškų) organizacijų buvo sukurta, negali būti pripažinta jų nuosavybe, nes tai buvo agresijos pasekmė. (...).

Nemalonu yra ir tai, kad kai kurie neoficialūs Lenkijos at-

jog Vokietija nerodo didelio aktyvumo Kaliningrado srityje, paprasčiausiai nerimtas. Daugiau kaip pusę investavimų šioje srityje sudaro Vokietijos kapitalas; Lietuvos – 2 nuosimčiai. Per pastaruosius ketverius metus vokiečių gyventojų skaičius padidėjo iki 22,000. Lietuvių skaičius tas pats – 20,000. Vokietijos vyriausybė naujiems gyventojams padeda statyti namus, steigti ūkius ir įmones.

Visa tai įvertinant, rašoma laikraštyje, Lietuvos atsisakymas nuo aktyvios politikos Kaliningrado srityje yra abejotinas ir turėtų būti dar kartą apsparsstytas. Tam proga būsią. Vokietijos kancleris H. Kohl pakvietė prezidentą A. Brazauską aplankyti Vokietiją. Spalio mėnesį į Lietuvą atvyksta Vokietijos prezidentas R. Weizsaeker.

Byla nesibaigia

Reuterio žiniomis, Skotijos pareigūnai paneigė anksčiau paskelbtą žinią, kad baudžiamojon atsakomybėn nebus patrauktas 77 metų amžiaus lietuvis Antanas Gečas, Skotijos teismo pripažintas kariniu nusikaltėliu.

A. Gečas, kalnų kasyklų inžinierius, atvykęs į Angliją 1947 m., buvo pripažintas kariniu nusikaltėliu, kai Skotijos teismas atmetė jo ieškinį Skotijos televizijai dėl kompensacijos už padarytą moralinę žalą. A. Gečo teigimu, 1987 m. jis buvo apšmeižtas televizijos sukurtame dokumentiniame filme "Karo nusikaltimai". Šiame filme buvo pasakojama apie A. Gečo dalyvavimą civilių žmonių žudynėse Lietuvoje ir Gudijoje, o taip pat apie jo vadovavimą lietuvių policijos batalionui, naikinusiam žydus. Jis buvęs karininkas šiame batalione, bet paneigė dalyvavimą masinėse žudynėse.

Policijos batalione buvo apdovanotas Vokietijos geležiniu kryžiumi. Vėliau jis perėjo į sąjungininkų pusę, įstojo į lenkų batalioną D. Britanijos armijoje ir buvo apdovant Lenkijos kariniu kryžiumi. J. Andr.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 850,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo narius ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS – LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

stovai bando spaudoje ir netgi tarptautinėse organizacijose įrodinėti, kad Vilnius tapo Lietuvos sostine Ribbentropo-Molotovo pakto dėka. Lietuvos visuomenė smarkiai reaguoja į tokio pobūdžio pasisakymus – pasakė V. Domarkas – ir todėl yra būtina pasirašyti tokius dokumentus, kurie neduo-tų pagrindo panašioms pasisakymams".

Vilnius tapo nuolatine Lietuvos sostine nuo Gedimino laikų, o ne nuo 1939 m. Ribbentropo-Molotovo pakto.

Lenkija pagalbsti

Varšuvos savaitraštis "Polityka" 1993 m. liepos 31 d. laidoje išspausdino ilgą straipsnį apie Lietuvos lenkų problemas: nesėkmingą žemės privatizavimą Vilniaus rajone, lenkų Kultūros fondo aferą, apie neatsiradimą nė vieno studento, norinčio studijuoti mediciną lenkų kalba ir pan. Laikraštis taip pat rašo apie Pasaulio lenkų bendruomenės pagalbą lenkų ūkininkams Lietuvoje:

"O čia dar be vilnietišių bėdų atsirado dar ir lenkiška – pasirodė pirmas transportas žemės ūkio mašinų, surinktu pagal P. lenkų bendruomenės šefo prof. A. Stelmachowski'o atsišaukimą. Kai tos mašinos buvo pristatytos (žemės ūkio mokyklos Vokėje) direktorius Stanisław dairėsi, kad tik lietuviai jų nepamatytų, nes buvo tiesiog gėda: iš baisiausio dilgėlyno ištraukti plūgai, akėčios, pėdų rišamosios mašinos. Nereikėjo šito lauzo visai vežti. (...) Propagandinė pradžia buvo efektyvi – pasėkmės apgailėtinos".

Iš LDDP ministerių veiklos

1993 m. balandžio 14 d. Lietuvos respublikos finansų ministras Eduardas Vilkelis pasirašė su UFINCO Inc. finansų bendrove paklausos ir neatšaukiamo įsipareigojimo laišką. Apie tai "The Baltic Independent" 1993 m. liepos 2-8 d.d. laidoje rašo:

"Pagal paklausos ir neatšaukiamo įsipareigojimo laišką (...) Lietuva buvo pasirašiusi priimti iš UFINCO Inc. su Amerikos adresu pasiskolą iš 5.5% palūkanų. Susijęs dokumentas suteikė pinigai Maria Botje, kuri sakėsi atstovaujanti šiai bendrovei, ribotą advokato teisę atstovauti Lietuvai. Buvo sutarta, kad iš 2.5 milijardų JAV dolerių paskolos 96% teks Lietuvos vyriausybei, o 4% – tarpininkams.

Iš tikrųjų UFINCO niekad neegzistavo. Ketinimo protokole nurodytame adrese tokios bendrovės nebuvo, o pinigai Botje neįmanoma buvo surasti."

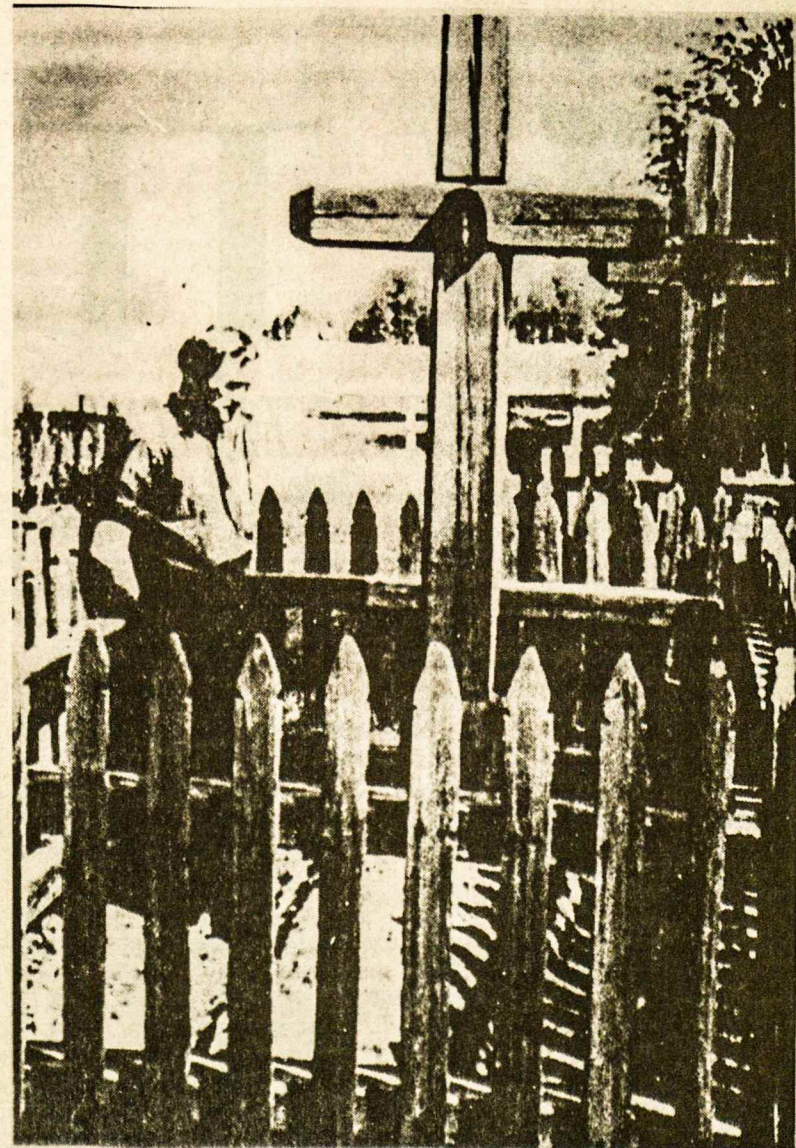
Laimė, ministerio Vilkelio naivumas paaiškėjo, ir pinigai Botje savo milijonų už tarpininkavimą nesusėjo paimti.

Lietuvos užsienio reikalų ministrą Povilą Gylį šis Taline leidžiamas savaitraštis kritikuoja dėl nežinojimo kas dedasi jo ministerijoje:

"Viena iš priežasčių, dėl kurios jis pageidavo ambasadoriaus (Lozoraičio) atleidimo neturėjo pagrindo. Po nusiskundimo, kad ambasada Vašingtone finansiskai neatsiskaito su jo ministerija paaiškėjo, kad tam buvo rimta priežastis: ministerija jokius pinigų ambasada neda-vė".

(1993 m. birželio 25 – liepos 1 d. laida). J.B.

● Esame didinga tauta savąja laisvės meile ir idealistiniu tiesumu – šviesiu žmoniškumu.
DR. J. GIRNIUS

Norilsko lagerio kapinės Sibire Nuotr. iš knygos "Norilsko vyčiai" 1991 m.

MIRTIES PRANEŠIMAS

JULIUS JARAM-JARAMAVIČIUS

gimęs 1919 m. rugsėjo 14 d. Lietuvoje, mirė 1993 m. rugpjūčio 4 d. Vašingtone, ligoninėje.

Giliame liūdesyje paliko žmoną Leokadiją, dukras – Eriką ir Mariją su šeimomis ir brolių Vitą Lietuvoje.

Leokadija Jaram

Mirties angelui pašaukus
į amžinybę

A+ MYKOLĄ PANAVĄ,

jo žmoną, sūnus, dukrą ir jų šeimas skausmo
valandose nuoširdžiai užjaučiame –

Linas, Bernadeta ir mama
Kairiai

A+ TEKLEI VIZGIRDIENEI

mirus,

dukrai ALDONAI GENČIUVIENEI ir artimiesiems
reiškia gilią užuojautą ir kartu liūdi –

A. ir E. Barčai

O. Mieželiene

K. ir J. Yourshiai

A. ir J. Jakubėnai

O. Gentilaitė

K. Leknius

S. ir S. Narkai

B. ir A. Morkiai

J. Sinkienė

M. Gallagher

A. ir S. Palioniai

J. Šereiva

V. ir O. Adomaičiai

Arizona, JAV

KROVINIAI Į LIETUVĄ Laivais ir lėktuvais Greitas ir patikimas pristatymas

Komerciniai kroviniai nuo mažiausių siuntų
iki didelių talpintuvų
taip pat

automobilai ir asmeniniai daiktai

POLIMEX FORWARDING INC.
Toronto: 141 Roncesvalles Ave. M6R 2L2

Prašome skambinti (416) 537-8648
ir susitarsime dėl persiuntimo laiko

Konkurencinės kainos * Profesinis patarnavimas

Vilniuje atidaryta IBM atstovybė, platinanti šios garsios firmos produkciją ir technologiją. Kalba IBM Nordic prezidentas Frank Petersen

Nuotr. Alf. Laučkos

Lietuvos reformatų konferencija

“Ne protestuoti, o liudyti už ką nors”. Toks protestantiškas mo termino aiškinimas nuo lo “pro testare” nuskambėjo H. Yčaitės (JAV) pranešime – tarptautinėje mokslinėje kon ferencijoje 1993 m. kovo 9-10 d.d. Vilniuje, Universiteto teat ro salėje tema “Protestantiz mas Lietuvoje: istorija ir da bartis”. Ją surengė Lietuvos re formacijos istorijos ir kul tūros draugija bei Biržų kras to muziejus “Sėla”.

Kuo ypatingas šis laikotarpis? Kaip išryškėjo iš jo tyrinėtojų – ist. m. kand. I. Lukšaitės, doc. A. Bumbleausko, prof. S. Kregždės, prof. V. Drotino, prof. A. Pirožkino – pranešimų, tai buvo pirmasis XVII–XVIII š. lietuviybės sąjūdis. Antrasis, mūsų visuomenėje plačiai žinomas, buvo XIX š. su V. Kudirka, J. Basanavičium, J. Šliupu ir kt. Šio I sąjūdžio buvo dvi bangos. Pirmajai bangai atstovauja iškilniaisjeji mokslas vyrai: St. Rapolionis, M. Mažvydas, A. Kulvietis, S. Musa, A. Jomantas, M. Blotnas, M. Siautila ir kt. Tai vis atėiviai iš Didžiosios Lietuvos, ten persekioji ir susibūrė Mažosios Lietuvosje, globojami kunigaikščio Albrechto, kuriam valdant Karaliaučiaus universitete buvo įkurta lietuvių kalbos katedra. Šie intelektualiai vystė neochalastinę filosofiją, rašė ir švietimą lietuvių kalba. Protestantiška bendrija skelėsi gimtąja kalba Dievo žodį.

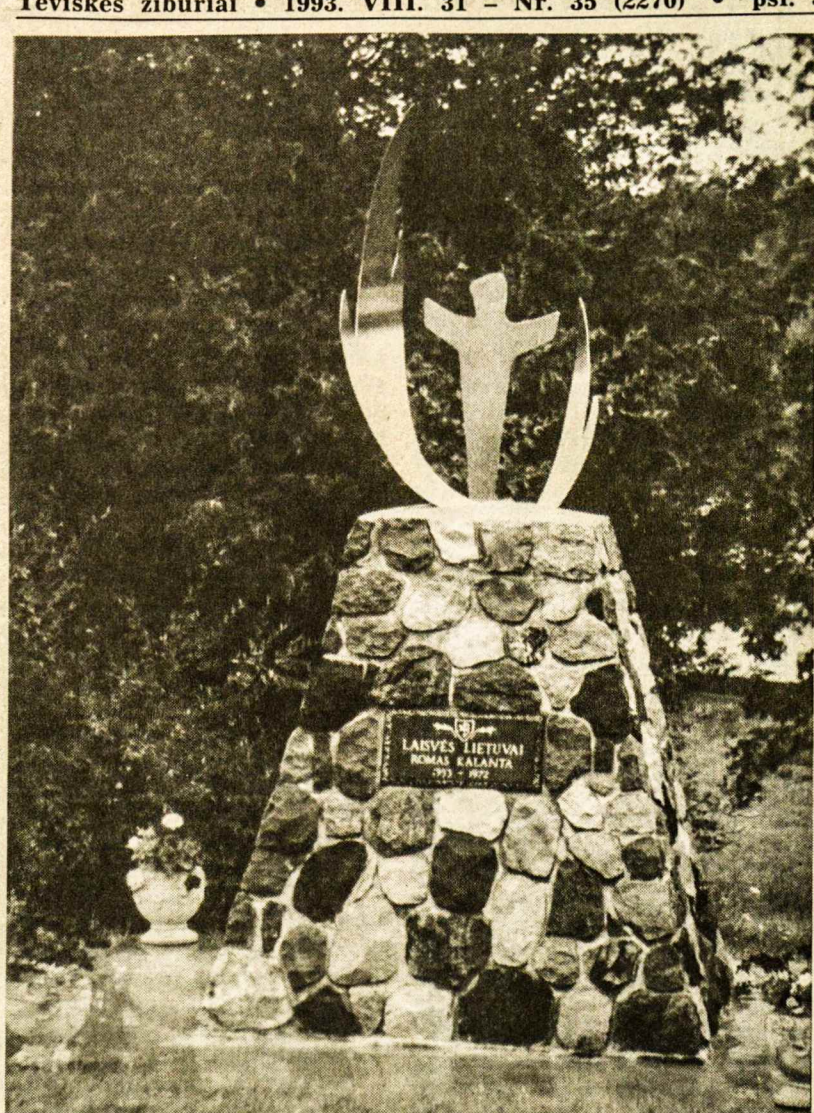
Reformācijas laikotarpio paveldas – lietuviškoji rastiņa, suformuota Mažosieji Lietuvoje. Tokia išvada išryškėjo konferencijoje. Įspūdingai atrodė senoji protestantiška lietuviška knyga, jos originalūs spaudiniai Vilniaus universiteto bibliotekos retų spaudinių skyriuje surengtoje parodoje, kurioje pranešimą apie jos vertę perskaitė prof. L. Vladimirovas.

Konferencijas medžiaga bus išspausdinta. Pirmasis stambus draugijos renginis pavyko, pritraukė nemažai klausytojų ir naujų draugijos narių. Konferencijos dalyviai linkėjo, kad šio laikotarpio kultūros tyrimetajai išjudėtų visuose Lietuvos miestuose, suburtų šios draugijos skyrius.

Šiuo metu Lietuvoje yra 200 tūkstančių moterų daugiau negu vyrų. Ši padėtis tęsiasi jau 20 metų. Vyrų tarp 20-39 metų miršta 4,2 kartų daugiau negu moterų. Naujoji emigracija į tautos prieauglį taipgi turėjo įtakos. Lietuva turi 800 tūkstančių pensininkų ir 200 tūkstančių invalidų. Iš 280 tūkstančių nesuistokusių 180 tūkstančių yra moterys.

Iševijos medicinos gydytojai savo pagalba ir patarimais nori padėti sergantiems lietuviuose, bet mus pasiekia žinios, kad ten su iševijos gydytojų patarimais kartais nesiskaitoma. To neturėtų būti, nes Amerikos medicinos mokslas ir technika yra pranašesnė už Lietuvos.

Daugiau informacijų gausite paskambinę **tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.**

Žalieji išgelbėjo Girulių mišką

KIA PARAMOS

Švelninant tą nesusiprati-
mą dėl terminalo reikėjo at-
leisti iš pareigų energetikos
ministrį L. Ašmantą, vyriausybės patarėją energetikos
reikalams G. Dragunevičių ir
M. Gužiatiną — seną sovietų
funkcionierių pašalinti nuo
šio projekto vadovavimo.

Nekompetentingumui padengti gegužės mėnesio vidury buvo suruoštas Lietuvos TV forumas, kuriam pirmininkavo energetikos ministerio pavaduotojas Robertas Tamošiūnas. Šioje programoje dalyvavo 9 asmenys, pasipuošę moksliniais ir kitais titulais, mažai ką bendro turinčiais su terminalu ar inžinerija. Forumo tikslas buvo pranešti visuomenei apie staigų planų pakeitimą.

Nors "mokslininkai ir ekspertai" skelbė greitą statybą, statybos planai dar nebuvo pradėti nagrinėti, nebuvo parinkta konsultacinė inžinerijos firma. Bet svarbiausia tai, kad, kaip ir Mėlnragės atveju, nebuvo pagalvota apie lėšas.

Robertas Tamošiūnas dėl susikompromitavusio planų pakeitimo ir beprasmiu 1,5 metų laiko sugaišimo, paskelbė Lietuvos žaliuosius atpirkimo ožiais, nors jie iš tikrųjų apsaugojo Girulių nacionalinį parką nuo iškirtimo. Buvo suplanuota pirma iškirsti Girulių parką, o paskui galvoti apie terminalą.

Dabartinis premjeras A. Šleževičius pareiškė, kad naujam terminalo planavimui vadovausis savuoju protu, iš užsienio žinovų nekviės ir su jais nesitars.

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. – 8 v.v.

LAISVOJE TĖVYNĖJE

REIKĖS PAŽADO NERŪKYTI

Spaudoje rašoma, kad merginos ir vaikinai, norintys tapti gydytojais, Kauno medicinos akademijos rektoriui prof. Viliui Grabauskui turės rašyti ne tik priėmimo prašymus, bet ir pasirašyti pažadą nerūkyti.

MUZIEJUS DARIAUS SODYBOJ

Gimtoji Stepono Dariaus sodyba jau atstatyta jo vardą gavusiame Klaipėdos rajono Rubiškio kaime prie Judrėnų gyvenvietės. Sodybos atstatymą paskatino toje apylinkėje 1969 m. pradėti melioracijos darbai. Jie galėjo sulgynti su žeme ir dar išlikusius namo pamatus. Tada buvo paženklintas gimtojo namo kampas, supiltas pilkapis, pastatytas koplytstulpis ir paminklinis akmuo. Išliko ir ažuolu išaugęs Rubiškio pavarininkų 1933 m. transatlantinio skrydžio atminimui pasodintas ažuoliukas. Dabar ten jau stovi pagal architektės Audronės Lainiauskaitės projektą pastatyta anksčiau numale vadinta tipiška žemaitiška troba ir kltelė. Stp. Dariaus muziejaus lankytojus su jo vaikyste, sportine veikla, įsijungimu į Klaipėdos krašto išvadavimą, gyvenimu Lietuvoje iki skrydžio per Atlantą supažindina nuotraukų bei dokumentų kopijos. Muziejų papildys Stp. Dariaus baldai, jo nusipirkti Kaune prieš išvykstant į JAV. Rodinių stokojančiame muziejuje planuojama surengti ir nuolatinę žemaitiškų buitinių reikmenų parodą.

KUDIRKA IR JO NAUMIESTIS

Kudirkos Naumiesčio gyvenvietojai liepos 3 d. atšventė savo miesto 350 metų sukaktį. Magdeburgo miesto teisės šiai vietai 1643 m. suteikė karalienė Cecilija Renata, karaliaus Vladislavo IV Vazos žmona, ją pavadinsiu Vladislavovu. Tas pavadinimas nepriėjo. Auganti miestelį gyventojai vadindavo Naumiesčiu. Kudirkos Naumiesčio jis buvo pavadintas 1934 m. birželio 10 d., atidengiant skulptorių Vinco Grybo paminklą ten mirusiam ir palaidotam dr. Vincui Kudirkai. Šventės įsijungė ir iš Vilniaus atvykęs Lietuvos prez. A. Brazauskas, specialiu aktu šiam miestui gražinęs senąją herbą, atkurtą dail. B. Leonavičiaus. Prez. A. Brazauskas padėjo gėlių ant dr. V. Kudirkos kapo, įmūrijęs kartinį akmenį ir kapulę į pradėdamo statyti muziejaus pamatus. Juos pašventino parapijos klebonas kun. D. Jasulaitis. Naujajame dr. V. Kudirkos muziejuje bus įamžinti ir Jonas Jablonskis (1860-1930), Pranas Mašiotas (1863-1940) bei kiti žymieji to krašto lietuviai. Po iškilmingų Mišių buvo pašventinta Kudirkos Naumiesčio vėliava ir iškelta centrinėje "Varpo" aikštėje. Prez. A. Brazauskas applanė Lietuvos pasieniečius, prie sienos su buvusiais Rytprūsiais tebestovintį paminklą Vytautui Didžiajam. Kudirkos Naumiesčio 350 metų šventėje dalyvavo ir Vilniaus vyskupijos apaštalinis administratorius vysk. Juozas Žemaitis, daug iš visos Lietuvos suvažiavusių žanavykų. Dr. V. Kudirkos vidurinėje mo-

kykloje savo darbų parodas surengė vitražininkas Z. Laurinaitis, tekstilininkė V. Valaitytė-Kirvelienė, keramikė L. Martinienė ir keli tautodailininkai.

KOVA SU GANGSTERIAIS

Seimas šią vasarą paskelbė karą Lietuvai ilgai šokdinusioms nusikaltėlių gaujoms. Jų nariai vilniškoje spaudoje vis dar vadinami reketininkais, turbūt per Maskvą atkeliavusiu žiauriai sudarkytu angliško žodžio naujadaru. Angliškoje Toronto spaudoje teko skaityti pranešimą iš Maskvos apie Rusijos gangsterius (Russian gangsters). Gangsterių turi ir Lietuva. Šis žodis jau yra įsipi lietinės J. Balčikonio su kita kalbininkais paruoštame "Dabartinės lietuvių kalbos žodyne". Tad iš tikrųjų dabar atkakliai peršamų reketininkų ir jų reketų naujadarų mums nereikia. Be reikalo minima ir Mafija, jungianti italų šeimas iš Sicilijos ir Kalabrijos. Jų mes neturim Lietuvoje. Kovą su lietuviškais gangsteriais Lietuvos seimas pradėjo liepos 13 d. priimtu operatyvinės veiklos įstatymo papildu, galiosiančiu iki 1994 m. sausio 1 d. Policijos pareigūnams jis leidžia sumti organizuotais nusikaltimais ir gyventojų terorizavimu įtariamus asmenis. Juos, gavus prokuroro sutikimą, suimtus be teismo galima laikyti porą mėnesių. Pradėti suėmimai jau spėjo gerokai prareikinti veiklų Lietuvos gangsterių eiles. Tarp sumintųjų yra ir Evaldas Skrebutėnas, Vilniaus miesto specializuoto kelių policijos bataliono narys.

KOORDINACINĖ KOVOS GRUPĖ

Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas jau birželio 28 d. pakelbė sudarymą koordinacinės grupės kovai su organizuotais nusikaltimais ir korupcija. Ton jo įsakymu sudaryton penkiolikos narių grupė įsijungė: Lietuvos seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bičauskas, seimo valstybinio saugumo komiteto pirmininko pavaduotojas Arvydas Ivaškevičius, Lietuvos saugumo tarnybos generalinis direktorius Jurgis Jurgelis, seimo narys ir jo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos pirm. Vytautas Juškus, Lietuvos prezidentūros referentas valstybinio saugumo klausimams Zenonas Kalinas, Lietuvos policijos akademijos kriminalistikos katedros prof. Samuelis Kuklianskis, Lietuvos valstybės kontrolierius Vidas Kondrotas, Lietuvos ekonominių tyrimų centro direktorius Eugenijus Maldeikis, Lietuvos vyriausybės kanceliarijos teisės saugos skyriaus vedėjas Vytautas Markevičius, Lietuvos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas, Lietuvos vyriausiasis muitininkas Kazys Pednycia, teisingumo ministras Jonas Prapiestis, Lietuvos prezidento patarėjas valstybinio saugumo klausimams Alvydas Sadeckas, vidaus reikalų ministras Romasis Vaitiekūnas ir Lietuvos seimo valstybės bei teisės komiteto pirm. Pranas Vitkevičius.

V. Kst.

Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar parėmė Lietuvii bendruomenės pageidavimą, kad būtų išleistas Amerikoje pašto ženklas, primenantis drąsų DARIAUS ir GIRENO skrydį per Atlantą prieš 60 metų. Nuotraukoje gubernatorius su Dariaus ir Gireno 60 metų skrydžio minėjimo komiteto nariais. Iš kairės: ST. BALZEKAS – atstovaujantis Lietuvii kultūros Balzeko muziejui, D. BINDOKIENE – dienraščio "Draugas" redaktorė, V. RAMONIS – minėjimo komiteto pirmininkas, JIM EDGAR, gubernatorius, J. VARIAKOJIS – filatelistų organizacijos "Lietuva" pirmininkas, M. MARCINKUVIENE – atstovaujanti Amerikos lietuvių tarybai

Pastabos apie legionus

LEONAS BALTUŠIS

1943 m. gyvenome Respublikos gatvėje Panevėžyje, a.a. pl.k.lt. A. Stapulionio, buvusio miesto komendanto namuose. Namas – šalia Panevėžio I-os (berniukų) gimnazijos. Prieš ją buvo įsikūrusi vokiečių karo komendantūra. Tą ankstyvą kovą mėn. rytą, eidamas į gimnaziją, prie komendantūros pastebėjau didelį būrį žmonių. Smalsumo vedamas nuėjau pasižiūrėti. Didžiulis plakatas skelbė, kad steigiamas lietuvių SS legionas. Savanoriai turi būti 18-35 m. amžiaus, registruojasi šioje komendantūroje. Man tik 17 m. Žinojau, kad į šį legioną netinku.

Panevėžį, sakė, atsidaro 3 savanoriai, bet visi su fiziais trūkumais ir, aišku, nebuvo priimti. Tai buvo lyg demonstratyvi pajauka. Kaip žinome, iš legiono organizavimo nieko neišėjo. Vokiečiai keršdami uždare abu universitetus ir į Stutthofio koncentracijos stovyklą išvežė, berods, 36 vadovaujančius intelektualų atstovus; dar vėliau 16 žrnuogai. Buvo įkalinti: prof. B. Šruoga, kun. St. Yla, garsusis ir visų mylinimas pamokslininkas kun. A. Lipnūnas ir daug kitų Lietuvai nusipelnusių žmonių.

SS ir Gestapo viršininkas H. Himmleris, kalbėdamas 1940 m. rugsėjo mėnesį, I-os SS divizijos "Leibstandarte Adolf Hitler" karininkams, pareiškė, kad Europos savanoriai turi būti tik "šiaurinio kraujo" žmonės. Latviai ir estai per kelis šimtmečius buvo vokiečių baronų įtakoje ir, be to, protestantai. Himmlerius jie buvo priimtini. Bet lietuviai abejotini, nes per daug prisiršę prie Katalikų Bendrijos.

Latviai davė pakankamai savanorių dviem SS divizijom: 15-tai ir 19-tai. 1944 m. rugsėjo-spalio mėnesius praleidau laivyno apmokymo stovykloje. Visi latviai iš ten vėliau buvo perkelti į savo legioną. Likimas aplamai buvo tragiškas. 19-toji divizija paskutinius 9 mėnesius kovojo Kurše, kur tik maža dalis išsigelbėjo. Belaisviai gavo po 10 m. Sibiro ir nedaug jų iš ten grįžo. 15-toji latvių, kartu su olandų ir belgų bei danų ir norvegų "Wiking" divizijom, o taip pat ir prancūzų "33-čia Waffen der SS Charlemagne", karui baigiantis kovojo Berlyno griuvėsiuose, netiesioginiai gindami ir patį flurerį.

Pirmieji legionai buvo suorganizuoti 1941 m. liepos mėnesį. Jų iš viso buvo keturi: olandų, danų, norvegų ir flamų. Skaičius įvairius ir legiono pavadinimas nedaug ką pasakydavo. Pradžioje 1942 m. norvegai ir danai turėjo po 1200 vyrų savo legionuose. Olandai buvo gausiausi – apie 2500 vyrų. Tai vis olandų nacių partijos vado Anton Mussert pasekėjai. Belgai – flamai skaičiavo tik apie 900 vyrų. Leningrado fronte jie dar laikėsi, bet 1942 m. vasarą pasirodė jau silpnokai. 1943 m. kovo mėn. buvo iš tų visų likusių sudaryta "11-ta SS Freiwilligen Panzergranadierdivision Nordland".

Įdomu, kad Himmleris pasipriešino ir ispanų savanoriams "Mėlynoji divizija", o taip pat ir prancūzų.

PARŪPINAME salę Anapilyje. Patarnaujame Hamiltono ir apylinkių lietuviams, pagamindami maistą laidotuviams, sutvarkome gėrimų (baro) reikalus, parūpiname vyną ir leidimą. Skambinti Danutei, Bernardui Mačiams tel. 632-4558.

HAMILTON TRAVEL BUREAU
764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arb. 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančiams Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusų keleivius į Montreali ir iš Montreailio.

cūžų legionas buvo priskirtas Wer-machtui. Tik daug vėliau pastarasis buvo pervestas SS atsakomybei. Iš visos ispanų divizijos namo grįžo mažiau kaip 400 vyrų. Jie buvo geri kariai, kuriuos net rusai gerbė.

Veikė ir Belgijos reksistų vado Leon Degrelle vadovaujama "28-ta SS Freiwilligen – Grenadierdivision Wallonien". 1944 m. pavasarį ji smarkiai nukentėjo Rusijoje. Leon Degrelle ir dabar dar gyvas, gyvena Ispanijoje. 1943 m. buvo suorganizuota "13-ta Handschar SS Bosnian-Herzegovinian" kalnų divizija, apmokyta Prancūzijoje. Tada garsusis Grand Muffi iš Jeruzalės prižiūrėdavo net islamų religines apeigas. Tai buvo palestinietis pabėgėlis nuo anglų teismo ir radęs prieglaudą pas nacius, kurie jį išnaudojo savo propagandos tikslams.

Divizijos vyrai nešiojo vokiečių uniformas, tipiškas juodas kepuraites su kaukule. Prieš Tito partizanų jie nelabai kaip pasirodė, bet prieš beginklius serbus bei čigonus jie buvo tik-

Roko Stepulaičio dovana gimtinei

Savo gimtinę Lietuvoje pračiais metais aplankė Rokas Stepulaitis, gyvenantis Barrie, Kanadoje. Atvyko ne pasižiūrėti į ištūstėjusius laukus, bet su nuosirdžiu noru palikti savo gyvenimo pėdsaką gimtinėje.

Jau vykdamas į Lietuvą R. Stepulaitis tikėjosi restauruoti Sintauro miestelį, Šakių rajone, esantį Prano Vaičiailio pradinės mokyklos, kurioje vaikai kystėje mokėsi, pastatą ir jame įkurti savo darbų muziejų. Atvykęs pamatė, kad mokyklos pastatas labai sunykęs, jį restauruoti beveik neįmanoma. Todėl sprendimą pakeitė. Radęs Zanavykų krašto muziejų vieną dar neužbaigtą įrengti kambarį, nutarė jame įruošti savo darbų parodą. Sumanytą įgyvendinti ėmėsi tuoj grįžęs iš viešnagės gimtinėje.

Pirmąją R. Stepulaičio darbų siuntą muziejui atvežė šių metų kovo mėnesį, o gegužės 23 d. jau buvo surengtas R. Stepulaičio darbų parodos atidarymas, kuriame dalyvavo ir pats rodinis autorius. Buvo išstatytos 23 medžio skulptūros ir 7 tapybos darbai. Vėliau muziejus gavo dvi akmens skulptūras ir dar dvi medžio skulptūras.

R. Stepulaičio darbai ne tik praturtino ir papuošė Zanavykų krašto muziejų, bet yra ir savotiška tautinio patriotizmo mo-

ri "herojai". 1944 m. buvo išardyti vadovybės įsakymu, nes jų laukinio žiaurumo ir pats Himmleris negalėjo pakeisti.

Buvo ir daugiau junginių. Mes, lietuviai, galime didžiulis, kad naciai Lietuvoje nesukūrė jokio legiono. Netiesiogiai esame kaltinami tų, kurie visuomet pilni kažkokio keršto. Suėjo lygiai 50 metų nuo tų laikų, ir mums tai yra garbinga sukaktis.

Hamilton, Ontario

LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ-MEŠKERIOTOJŲ klubas Giedraitis rugsėjo 12, sekmadienį, rengia šių metų sezono uždarymo gegužinę savo gražioje sodyboje prie Kaledonijos. Programoje – prizinis šaudymas, vertingų laimikų loterija ir kitos staigmenos. Jaunimas klubo tvenkinyje galės išmėginti laimę žvejyboje. Visi atvykusieji bus pavaišinti lietuviškais valgiais bei pyragais. Rengėjai kviečia visus, jaunos ir vyresnius, atvykti į šią paskutinę šių metų gegužinę, pasigrozėti besibaigiančios vasaros gamta ir praleisti sekmadienio popietę savųjų tarpe. Pradžia 12 val. J.P.

kykla. Tokią brangią dovaną (vertinama apie 28,000 JAV dolerių) atiduoti muziejui autorius paskatino ne garbės troškimas ar materialinė nauda, bet karšta meilė savo gimtam kraštui. Muziejaus lankytojas, žiūrėdamas į nuostabiai kruopščiai atliktus darbus, jaučia juose autoriaus dvasią, širdies ir darbščio rankų šilumą. Negana to, muziejaus reikalams garbin-gas kraštietis padovanojo dalį savo santaupų, sumokėjo visas rodinis atvežimo iš Kanados išlaidas, o vežti iki Rygos teko laivu, paskui – sunkvežimiu.

Zanavykų krašto muziejaus vadovybė, visi Zanavykijos krašto žmonės iš visos širdies dėkoja Rokui Stepulaičiui, jo šeimai, už labai gražų poelgį, už sugrįžimą dvasia į gimtinę, už gilią pėdas, įspausťas gimtojoje žemėje. R. Stepulaičiui suteiktas Zanavykų krašto muziejaus garbės nario vardas. Su didele meile ir pagarba visuomet minės jo vardą Zanavykijos krašto žmonės.

Bronė Sakalauskienė,
Zanavykų krašto
muziejaus direktorė

Metinė "TĖVIŠKOS ŽIBURIŲ" numerata oro paštu – 110 dolerių vienuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.75%
santapas	2.25
kasd.pal.taupymo s-ta	1.75%
90 dienų indėlius	4%
1 m. term. indėlius	5%
1 m. term.ind.mėn.pal.	4.50%
3 m. term.indėlius	5.25%
5 m. term. indėlius	6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos)	2.75%
RRSP ir RRIF 1 m.	5%
RRSP ir RRIF ind. 3 m.	5.25%
RRSP ir RRIF ind. 5 m.	6.25%
Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"	

Nemokamas čekių į sąskaitą apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santauų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių fronto bičiulių Čikagos sambūrio naująją valdybą sudarė pirm. Česlovas Grincevičius, vicepirmininkai specialiams reikalams Vladas Būtenas ir Kostas Dočkus, sekr. Nijolė Dumbrytė ir ižd. Stasys Džiugas. Balandžio 21 d. įvykusiame sambūrio susirinkime dalyvavo į Čikagos lietuvių operos pastatytos V. Bellinio "Normos" spektaklį atvykusi Lietuvos operos sol. Nijolė Ambrazaitytė, mezo-sopranas. Ji taipgi yra ir Lietuvos seimansrunka politikė.

Dienraštis "Draugas", susilaukęs priekaištų, kad ne visi skaitytojai žino metrikoje nepaskelbtus redaktorių ir inicialaus pasirašančių pagrindinius bendradarbius, su jais supažindino birželio 16 ir 17 d.d. laidoje. Pirmąjį puslapį redaguoja Aldona Zailskaitė, korespondencijas, skautų ir sporto skyrius – Irena Regienė. Už visus "Draugo" puslapius atsakinga redaktorė yra Danutė Bindokienė. Korektūras skaito Juozas Masilionis ir Bronius Juodelis, puslapių medžiagą suključuoja ir juos techniškai spausdinimui paruošia Dana Karužienė. Dažniau matomi initialai priklauso: J. Ž. – Juozas Žygiū, J. B. – Juozas Baužiū, ajz – Aldonai Zailskaitė, IR – Irenai Regienė, Br. J. – Broniui Juodeliui, D. B. – Danutei Bindokienei, R.KV – Rūtai Klevai Vidžiūnienei.

Detroito "Žiburio" mokykla pradėjo metinį į baigusius abiturientų pagerbimą, kurį norima padaryti tradiciniu. Šiais mokslo metais į baigę aštuoni abiturientai – Darius Gilydytis, Rima Janukaitytė, Petras Ješmantas, Paulius Juška, Lisa Maier, Mindaugas Mingėla, Audra Navasaitytė ir Audra Ricci. Pagerbtųjų vakarui vadovavo Paulius Jurgutis ir Danutė Petrusėvičiūtė. Prie iškilmingų vartų abiturientų laukė tėvų komiteto pirm. Rasa Karvelienė, kiekvienam įteikianti rožę. Visų abiturientų vardu rožę jų mokytojai Marijai Jankauskienei įteikė Mindaugas Mingėla. Abiturientus ir pagerbtųjų vakaro dalyvius pasveikino "Žiburio" mokyklos vedėja Rūta Mikulionienė. Gyvenimam iškeliaujančius abiturientus sveikino: JAV LB apylinkės vardu – Janina Udrinė, skautų – Manvydas Šepetys, ateitininkų – Karis Petrusėvičius, tautinių šokių grupės "Audiny" – Vilija Idelytė. Užbaigus oficialią dalį, prasidėjo vakarienė. Šokiams grojo Rimo Kaspučio orkestras.

Australija

Tautinių grupių festivaliai moderniuose Sidnio operos rūmuose buvo pradėti rengti 1973 m. Tad šiemetinis buvo jau dvidešimtas metinis festivalis. Į jį su dainomis, muzika ir šokiais įsijungė 1.800 programos atlikėjų, atstovavusių net keturiasdešimt dviem tautinėms grupėms. Lietuviai šiame festivalyje yra dalyvavę jau penkio-liką kartų su "Dainos" choru, "Sutartine" ir "Sūkurium", šokėjais iš Melbourne ir net Toronto. Šiemetinė festivalio programa įsijungė tik jaunieji "Sūkurio" šokėjai, paruošti Marinos Cox. Dvidešimtmečio sukakties proga festivalio vadovai pagerbė penkis pirmajame festivalyje dalyvavusius muzikantus ir šokėjus. Į penketuką buvo įtraukti

ir du lietuviai – "Sūkurio" šokėjas Arvydas Zduoba ir akordeonistas Jonas Zubrickas.

Kun. dr. Pranui Daukniui, Melbourne lietuvių kapelionui, liepos 24 d. padaryta sėkminga širdies operacija, pašalinusi sukalkėjusią arterijų pavoją. Pirmąjį sekmadienį lietuviams Mišias vietinėje katalikų šventovėje atnašavo tos australų parapijos klebonas, o dabar sveikstanti kun. dr. P. Dauknį pavaduoja kun. Juozas Petrauskas.

Vokietija

Tradicinė Joninių šventė Varsario šešioliktosios gimnazijoje buvo pradėta pamaldomis. Mišias Romuvos pilį įrengto Lietuvos šventųjų koplytėlės koncelebravo kun. Edis Putrimas ir kun. Jonas Dėdinas. Tada visi Joninių dalyviai susirinko parke po šimtamečio ažuolo šakomis. Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas pasveikino pagrindinius svečius, kurių eilėse buvo naujasis Lietuvos ambasadorius Vokietijoje prof. dr. Zenonas Namavičius, ambasados patarėjas dr. Jonas Rudalevičius, Lietuvos garbės konsulas Frankfurte Karl Rotherberger, Lietuvos seimo narys Antanas Račas ir nemažas būrelis vokiečių pareigūnų. Andrius Šmitas vokiečius svečius jų kalba supažindino su lietuviškoms Joninių tradicijomis. Bundestagu vadinamo Vokietijos parlamento atstovas dr. Klaus Kuebler priminė, kad Joninės šventė bei jų tradicijas turi ir vokiečiai. Apgailestavo, kad jis negalės papasakoti žiedo ieškoti su lietuviais, nes Jonines jam teks užbaigti pas vokiečius kaimyniniam Lorsche.

Joninėms skirtų dainų ir šokių pynę atliko Marijos Šmitienės vadovaujama gimnazijos tautinių šokių grupė, Arvydo Paltino paruošti orkestrantai, skudutininkės ir mergaičių ansamblis. Lietuviškon Joninių šventės ribotam laikui užsuko ir vokiečiams Riedstadte koncertuojantis lietuvių liaudies dainų ir šokių ansamblis "Jūra" iš Tauragės. Ilgesnė programa atliko Vokietijoje su koncertais keliaujantis Kauno medicinos akademijos ansamblis. Joninės Romuvos parke prie lauko buvo švenčiamos iki ryto. Mat didokame apie 600 dalyvių būryje bent pusė buvo svečiai iš Lietuvos. Tad nenuostabu, kad lietuviškas Jonines gausiais reportažais paminėjo ir vietinė vokiečių spauda.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**The
Loughheed & Barnard**
šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaucia kitus"

Sudbury Ontario

AMBER BEECH Inc.
ATLIEKAM NAMŲ
REMONTUS ir
ATNAUJINIMUS
virtuves, vonias, rūšių
įrengimus, langus, duris
plytelių dėjimą, insuliaciją ir t.t.
NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS
AL MARGIS
TORONTO-WASAGA BEACH
(416) 656-4149

*Įvedu šildymo ir vėsinimo
sistemą, atlieku visus
taisymo ir skardos
darbus*

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Pristato jūsų artimesiems maisto produktų siuntas, sudarytas Lietuvoje. Gavus jūsų čekį, produktai bus pristatyti nuo 5 iki 14 dienų.

SIUNTINYS nr. 2	
Miltai	10 kg
Cukrus	10 kg
Kumpis rūkytas	3 kg
Dešra rūkyta	3 kg
Sviestas	1 kg
Sūris olandiškas	1 kg
Manų kruopos	2 kg
Lazdyno riešutai	1 kg
Apelsinai	2 kg
Pupelių kava	500 gr
Arbata	200 gr
Šokoladas	500 gr
Majonezas	400 gr
Šprotai	5 dėž.
Aliejus saulėgrąžų	2 l
Kiaušiniai	20 vnt.
Kaina	\$105.00

SIUNTINYS nr. 3	
Miltai	10 kg
Cukrus	10 kg
Ryžiai	10 kg
Makaronai	5 kg
Kruopos	3 kg
Manai	2 kg
Sūris lietuviškas	2 kg
Dešra	2 kg
Razinos	2 kg
Džiuvintos slyvos	1 kg
Mielės	100 gr
Alyva saulėgrąžų	2 l
Kiaušiniai	10 vnt.
Kaina	\$92.00

Pagal galimybes bus parinktos kuo geresnės kokybės prekės. Kainos gali keistis dėl Lietuvos rinkos kainų. ŽIURĖTI PAGRINDINĮ SKELBIMĄ 4 psl.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje
KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.

Žemos kainos, garantuotas pristatymas.

\$1.20 kg laivu arba \$7.00 už kubinę pėdą.

\$4.00 kg oro linija.

Siuntinių pristatymas laivu ar lėktuvu
į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00**
Pervedam JAV ir Kanados dolerius ... **4% plus pristatymas**
Siunčiant virš \$2,000.00 tik **3% plus pristatymas**

* Skambinkite dėl mūsų kubinių pėdų dežių
* Pristatius siuntinius į Lietuvą, pranešim telefonu
* Iš toliau siųsti per U.P.S.
* Telefaksu patarnavimas
* Atveždami siuntinius galite atnešti išveikto spausdintas lietuviškas knygas

Kiekvienas siuntinys yra apdraustas \$100.

Galima apdrausti papildomai.

Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnių informacijų skambinkite:
Hamiltono rajone Bernardas ar Danutė Mačiai (416) 632-4558
Mississaugos ir Toronto Algis ir Milda Trumpickai (416) 822-1827
Delhi, Londono Andrius ir Gertrūda Usvaitai (519) 773-8007
Fort Erie Danguolė ir Don French (416

Bendru susitikimu pagerbti didvyriai

A. SURAUČIUS

“Lituanicos” katastrofos vieta yra tapusi lietuvių tautos šventove. Iki II Pasaulinio karo pabaigos ji buvo žinoma kaip Kuhdam prie Soldino, dabar Pščelniko kaimas netoli Myšlibožo (buv. Soldino). Tą vietą Lietuva buvo išnuomojusi 99 metams. Pastatytas ir 1936 m. pašventintas paminklas, pagalbą architekt. Vytauto Landsbergio-Žemkalnio projektą.

Gausūs dalyviai

Sukaktuvinėse Dariaus ir Girėno 60 m. skrydžio iškilnėse 1993 m. liepos 25 d. dalyvavo simboliškai visa Lietuva: dabartinė Lietuvos respublikos vyriausybė, seimo opozicijos atstovai, vilniečiai ir gausiai suvažinę kauniečiai, visuomet puoselėję Dariaus ir Girėno atminimą. Dalyvavo Seinų-Punsko krašto lietuviai, iš Lenkijos lietuvių draugijos, šv. Kazimiero daugijos skyrių ir kitų artimesnių ir iš tolimų Lenkijoje vietovių suvažinę lietuvių. Lenkų visuomenei atstovavo Gozovo vaivadijos valdžios ir vietos bei iš toliau atvykę žmonės. Iškilnių organizatorių mi buvo Lenkijos lietuvių draugija (buv. LVKD) ir draugijos skyrius Ščecine su pirm. Jonu Zelepnieu.

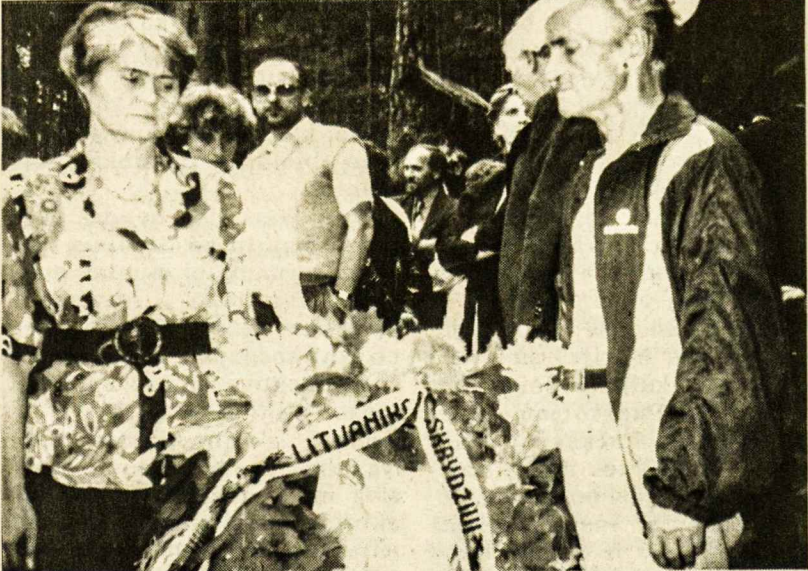
Lenkijos lietuviai ir visi iš-

kilmės dalyviai sveikino Lietuvos respublikos min. pirm. Adolfą Šleževičių, seimo opozicijos vadovą Vytautą Landsbergį, buvusį min. pirm. Bronių Lubių, labai daug prisidėjusių prie kletelės pastatymo Dariaus ir Girėno muziejui Pščelnike, Lietuvos ambasadorių Varšuvoje Dainių Junevičių, daug pasidarbavusių paminklo statyme Kaune – Lietuvos aviacijos sporto federacijos Istorijos komiteto pirmininką doc. Joną Balčiūną, Grigą Majorovą, Stepono Dariaus vaikaitį A. Maštara, Lietuvos lakūnus – veteranus su buvusiu ilgamečiu Lietuvos areoklubo sekretoriumi Viktoru Ašmensku ir kitus.

Seinų-Punsko kraštui ir lietuvių išeivijai atstovavo Lenkijos lietuvių bendruomenės pirm. dr. Bronius Makauskas iš Varšuvos. Paminklo apsaugai, globai ir restauravimui pasidarbavę suminėti leidinyje “Dariaus ir Girėno paminklas Pščelnike”. Vienkartinis leidinys Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 60-čiui. (“Aušros” leidykla. Punkskas 1993).

Iškilnė

Ji prasidėjo 11 v. pamaldomis. Mišias atnašavo kun. Alfredas Rūkša iš Wrocławo. Giedojo iš Seinų atvykęs choras.

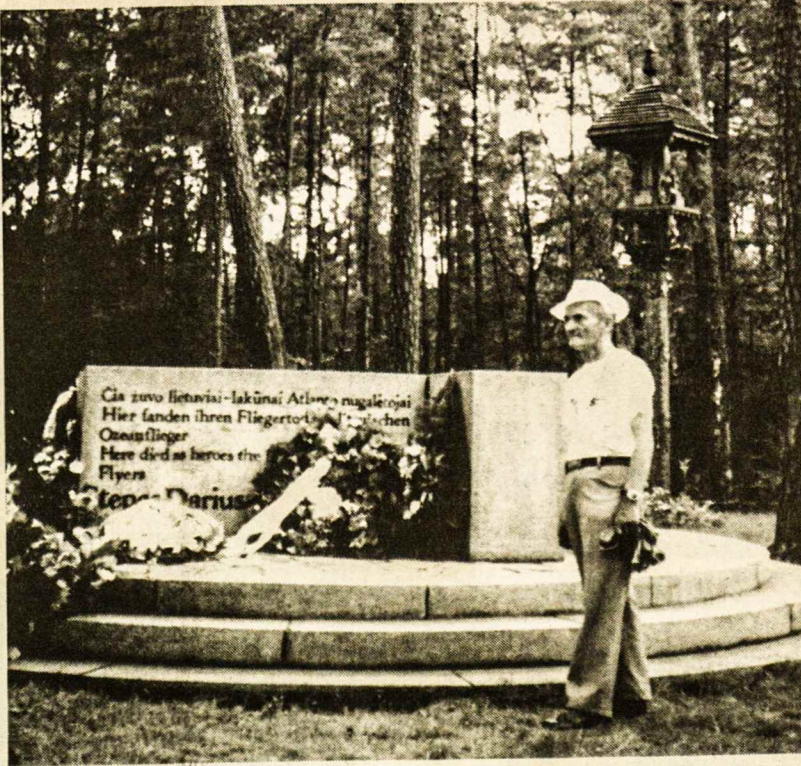
BARBORA ir JULIUS SANVAIČIAI Dariaus ir Girėno 60 m. skrydžio per Atlantą sukakties iškilnėse Soldino miške padeda prie paminklo savąjį vainiką

Pamokslė tartas žodis apie lakūnų žygi ir jų gyvybių auką Lietuvai. Antra iškilnių dalis vyko prie paminklo, kur stovėjo lietuvių ir lenkų garbės sargybos. Aplinka skendo vainikuose ir gėlių puokštėse, plevesavo Lietuvos ir Lenkijos valstybinės vėliavos. Svečius iš Lietuvos ir visus iškilnės dalyvius sveikino vaivadijos valdžijų atstovai. Lietuvos min. pirm. Adolfo Šleževičiaus kalbą vertė vertėjas. Gilių minčių pasakė JAV karo atašė prie ambasados Varšuvoje.

Kalbose buvo pabrėžiama, kad laikas vis labiau išryškina Dariaus ir Girėno žygio reikšmę, kad jie išgarsino Lietuvos vardą, kad per pasiaukojimą siekiama pažangos gyvenimo gėriui, žmogaus tobulėjimui. Vytautas Landsbergis savo kalboje pasakė, kad ši lietuvių-lenkų susitikimo vieta yra ypatinga – čia nėra nedraugiško susisikirstymo, nėra dėl ko ginčytis, o yra tik tai, kas jungia. Kalbėjęs Lenkijos susisiekimo ir ryšių ministerijos aukštas pareigūnas iš Varšuvos pranešė, kad dar viena jungianti gija bus naujos pereinios per Lenkijos-Lietuvos sieną atidarymas.

Seni bičiuliai – metinių apsilankymų prie paminklo dalyviai ir sukakčių minėjimo organizatoriai lietuviai ir lenkai sveikinosi, pasidžiaugdami, kad čia mezgėsi ir čia stiprėja tikra, nuosirdi lenkų-lietuvių draugystė. Iškilnėje dalyvavo ir žiniasklaidos atstovai. Ją rodė krašto televizija, perduodama ministerio ir ambasadoriaus žodžius. Amb. Dambrava sakė, kad prašymą tapti savanoriu jis padavė, prisimindamas ir gerbdamas už Lietuvos laisvę kovojusius, kentėjusius ir žuvusius lietuvių, o drauge ir Sibire kritusių tėvelį, protestuodamas prieš tebesitęsiantį buv. Sovietų Sąjungos karinių dalių laikymą Lietuvos teritorijoje, pažeidžiant referendumu pareiktą lietuvių tautos valią. Ambasadorius sakė, jog jo amžiuje tai galbūt yra daugiau simbolinio pobūdžio aktas, tačiau jis reiškia gyvenimo svajonės išsipildymą.

Pabaigoje Seinų ir Punsko liaudies ansamblis, dainininkai ir kapela “Klumpė” koncertavo žalioje vejėlėje netoli paminklo. Lietuvos min. pirm. A. Šleževičius ir Vytautas Landsbergis atsakinėjo į žurnalistų klausimus, liečiančius Lietuvos-Lenkijos santykius ir laukiamą tarpvalstybinę sutartį.

PAMINKLAS DARIUI IR GIRĖNUI jų žuvimo vietoje, Soldino miške. Čia buvo paminita jų skrydžio per Atlantą 60 m. sukaktis. Nuotraukoje – po iškilnių J. SANVAITIS

Ambasadorius – kariuomenės savanoris

Lankymosi metu Vilniuje Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Venezueloje dr. Vytautas Antanas Dambrava buvo priimtas į Lietuvos kariuomenės savanorių ir rėmėjų eiles. Krašto apsaugos min. A. Butkevičius ir jo pavaduotojas SKAT štabo viršininkas plk. J. Gečas įteikė ambasadoriui savanorio uniformą ir ženklus. Iškilnėje dalyvavo ir žiniasklaidos atstovai. Ją rodė krašto televizija, perduodama ministerio ir ambasadoriaus žodžius. Amb. Dambrava sakė, kad prašymą tapti savanoriu jis padavė, prisimindamas ir gerbdamas už Lietuvos laisvę kovojusius, kentėjusius ir žuvusius lietuvių, o drauge ir Sibire kritusių tėvelį, protestuodamas prieš tebesitęsiantį buv. Sovietų Sąjungos karinių dalių laikymą Lietuvos teritorijoje, pažeidžiant referendumu pareiktą lietuvių tautos valią. Ambasadorius sakė, jog jo amžiuje tai galbūt yra daugiau simbolinio pobūdžio aktas, tačiau jis reiškia gyvenimo svajonės išsipildymą.

Lietuvos vyriausybės pavestas, Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Venezueloje dr. Vytautas Antanas Dambrava ir Kolumbijos užsienio reikalų ministrė Noemi Sanin de Rubio 1993 m. rugpjūčio 5 d. Kolumbijos sostinėje Bogotoje pasirašė diplomatinį santykių užmezgimo protokolą tarp Lietuvos respublikos ir Kolumbijos. Po to ambasadorius aplankė Ekvadorą, Boliviją, Argentina ir Urugvajų, o rugpjūčio 14-15 d.d. atstovavo Lietuvos vyriausybei Paragvajaus prezidento Juan Carlos Wasmosy inauguracijos iškilnėse. Į Venezuelą grįžo pro San Paulo, kur su generaliniu garbės konsulu Vincu Tūbeliu svarstė konsulinio pobūdžio klausimus. Kelionės tikslas – panagrinti diplomatinio ir konsulinio atstovavimo galimybių plėtimą P. Amerikoje.

Julius Vaisiūnas

• Didžiuosius žmones lydi kančia, kaip kalnus audra. Bet ant jų keturų lūžta audros ir tampa lygumų apsauga (Jean Paul)

PRANEŠIMAS IŠ ČIKAGOS

“Tokios blusos dar nematėm”

Du drąsus žemaičiai mažų lėktuvėlių perskrido Atlantą

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Kai liepos 18-tos rytą per “Amerikos lietuvių radiją” Čikagoje, vadovaujamą Anatolijaus Šluto, išgirdau, kad du lietuviai liepos 15 naktį mažyčiu lėktuvėliu pakilo skrydžiui per Atlantą, tiesiog negalėjau tikėti! Niekas apie jų skrydį iki tol nerašė; niekas nereklamavo. Ir jų skrydis, ir žinia apie jį buvo didžiulė staigmena. Iš A. Šluto, kuris lakūnus išlydėjo ir skrydžio metu telefonu nuolat palaikė ryšį su jais, pasiekė tokios žinios.

Šie drąsūs laikūnai JONAS JUKNIUS ir EDVARDAS SLUŠNYS, abu kilę iš Žemaitijos, yra draugai, abu tarnavę sovietų transporto aviacijoje. Puoselėdami slapta mintį pažymėti Dariaus-Girėno skrydį, atvyko maždaug prieš metus į JAV-bes.

Jų lėktuvėlis Piper 140 (N 66 00 W) buvo 28 m. senumo ir turėjo tik 140 HP motorą, taigi 2.5 karto silpnesnį už Dariaus ir Girėno (365 HP). Ir šį lėktuvėlį jie galėjo įsigyti tik trumpai prieš išskrendant, nes anksčiau negalėjo sukrapštyti pardavėjo reikalaujamos sumos. Čia jiems nepaprastai gražiai pagelbėjo Montessori sistemos puoselėtoja Domicėlė Petrutytė. Suprasdama jų kilnų norą savo skrydžiu pagerbti mūsų tautos didvyrius Darių ir Girėną, ji paskolino didelę pinigų sumą lėktuvui nupirkti.

Ir taip laimingi lakūnai liepos 15 d., 1.55 v.r., Čikagos Lansing orauostyje, pilną lėktuvėlį prisikrovę degalų, o patys sau pasiėmę maišelį obuolių ir sumuštinų, suko lėktuvėlį į pakilimo taką. “Lakūnų veiduose matosi rūpestis, bet ir ryžtas. Jų mažas lėktuvėlis, lyg vabalėlis, pradeda bėgti pakilimo taku, sunkiai atsiplėšia nuo žemės ir pranyksta nakties tamsoje”, sako A. Šluta.

tas, vienas trijų išlydėjusių šiuos du drąsius vyrus transatlantinėn kelionėn.

Lakūnai prašė A. Šluta, kad nieko neskelbtų apie juos, kol jie nepakils iš Islandijos Reykjavik orauosčio. Jų skrydžiui turėjo eiti iš Čikagos iki Bangor, Maine, toliau per šiaurės Kanadą į Islandiją, o iš ten į Lietuvą. Jie planavo pasiekti Lietuvą liepos 17-tą dieną, bet pakelyje pasitaikė įvairių kliūčių.

A. Šluta liepos 16 d. pasiuntė trumpą pranešimą apie jų žygi faksu “Lietuvos rytui” į Lietuvą, pabrėždamas: “Prašome Jus informuoti Lietuvos visuomenę apie šių dviejų kuklių ir drąsių vyrų skrydį per Atlantą, sėkmingai jiems užbaigus skrydį. Norėtume, kad jie būtų sutikti ne tik artimųjų ir draugų būreliu, bet ir didesnės lietuvių minios, padarant jiems užsistarnautą pagarbą”.

Apie patį skrydžio eigą ir jų nusileidimą Kaune liepos 19 d. sužinome iš A. Šluta telefoninio pakalbčio su J. Jukniu, įrašyto į juostelę ir perduoto P. Petručio “Margučio” programoje. Tai labai trumpai-drūtai nusakyta skrydžio eiga, kur galima jausti žemaitišką santūrumą ir lakūnų drąsuolių kuklumą.

Iki Bangor, Maine, “oras nebaisus, buvo debesuokas”. Ten ilgiau užtruko, nes norėjo nusipirkti gelbėjimo laivelį – plaustą.

Iki Goose Bay – “neypatinga”. Žema temperatūra. Karboratorius pradėjo tarpais le-dėti... Iki sparnų nepriėjo”. Skrido naktį kalnų tarpekliais. “Bet ten poliarinis kraštas, pošviesiai”. Pūtė stiprus priekinis vėjas. Šį tarpsnį apibūdino: “Skridimas kaip skridimas”.

Iš Goose Bay (Newfoundland) orauosčio pareigūnai lakūnų nenorėjo išleisti, nes (Nukelta į 6-tą psl.)

\$
310
nuo

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal

Kelionė į vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietus reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis. Muita ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, ir \$1.45 agrikultūrai.

Pigios Kelionės į Baltijos Kraštus

TAUPLYK LAIKĄ . . . Su vieninteliu tiesioginiu skrydžiu nuo New Yorko Kennedy Airport iki Rygos Latvijoje. American Trans Air yra greičiausias kelias į Baltijos kraštus.

TAUPLYK PINIGUS . . . Palygink ir tauptyk su American Trans Air. Todėl kad Jūs nusipelnėt gerą patarnavimą. ir pigiausią kainą!

TAUPLYK NEPATOGUMUS . . . Su American Trans Air patarnavimais į Baltijos kraštus nėra jokio rūpesčio ar suspėsit į sekantį lėktuvą nes čia yra tiesioginis skrydis. NERA persėdimų. NERA laiko gaišimo. NERA bėdų!

Ryga, Latvija	Skrydžio kaina
Birželio 1 iki rugsėjo 30	US \$480
Spalio 1 iki spalio 31	US \$405
Lapkričio 1 iki gruodžio 31	US \$310

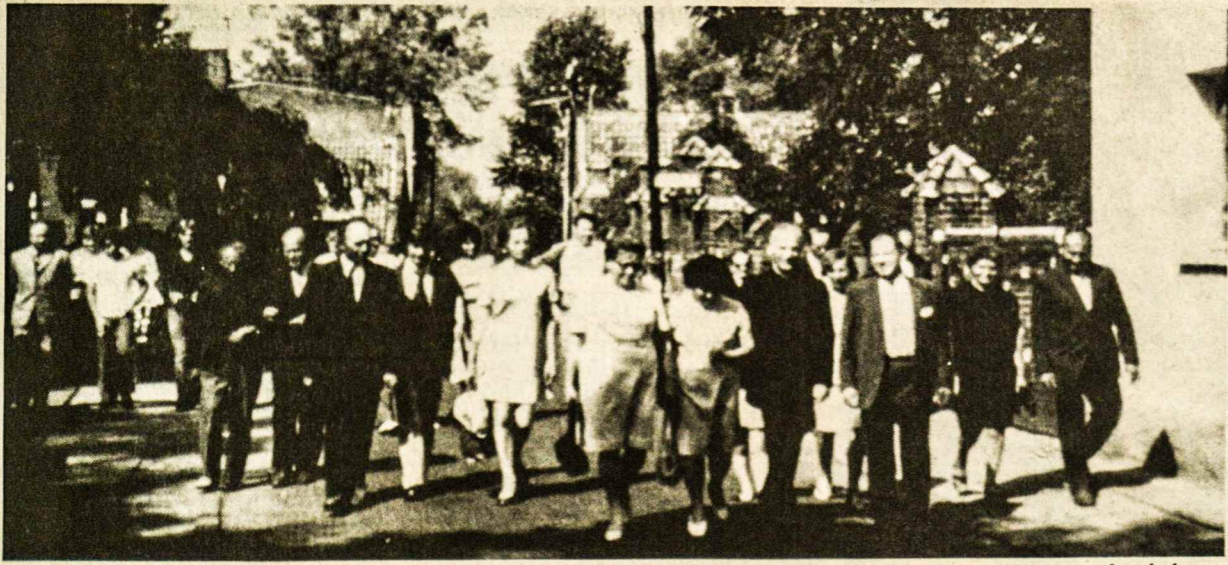
Išvykstame kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį

Ar Jūs skrendat darbo reikalais, ar pasimatyti su artimaisiais. Jūs norit ten nukeliauti ko greičiau. Nenorit persėsti, ar išleisti daug pinigų. American Trans Air's Tiesioginė Kelionė iš New Yorko iki Baltijos kraštų yra patogė, pigi ir paprasta. Argi ne taip Jūs visada ir norėjot keliauti? Paskambinkit American Trans Air arba savo Kelionių Agentui šiandien!

AMERICAN TRANS AIR

Užtikrinti keliones skambinkite 1-800-382-5892 arba savo kelionių agentui.

Lenkijos Pucke eisenai iš šventovės į kapines, kuriose 1973 m. rugpjūčio 15 d. buvo pašventintas antkapinis paminklas Stutthofio koncentracijos stovykloje sveikata praradusių, mirusių kalinių – kun. ALFONSO LIPNIŪNO ir inž. ANTANO ŠAPALO atminimui. Priekyje žygiuoja kun. STASYS YLA

Užmiršta herojė

Marcelės Kubiliūtės 30 metų mirties sukakčiai

IGNAS MEDZIUKAS

Atvykęs studijuoti į Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, gavau darbą Vilniui vaduoti sąjungoje tvarkyti Geležinio fondo reikalus. Čia susipažinau su visais svarbiausiais šios organizacijos veikėjais. Mano tiesioginis viršininkas buvo prof. kan. F. Kemėsis. Viena iš centro komiteto narių buvo Marcelė Kubiliūtė, kuri dirbo užsienio reikalų ministerijoje. Be kitų pareigų, aš turėdavau jai nešti pinigų, kurie buvo persiunčiami jai žinomais keliais į lenkų okupuotą Vilnių paremti sunkiai kovojančius lietuvius su lenkų administracija, besistengiančią užgauti kiekvieną lietuvišką pasireiškimą okupuotoje Lietuvos dalyje.

Kiek prisimenu, Marcelė Kubiliūtė buvo labai miela moteris, visada besišypsanti, didelė Lietuvos patriotė. Gimė 1898 m. liepos 6 d. Tindžiulių kaime, Pamėnėlio valsčiu, Rokiškio apskrityje. Pirmasis jos mokytojas buvo kun. Jonas Katelė, Panemunėlio parapijos klebonas, kuris išgarsėjo ne tik kaip kunigas, bet ir literatas bei liaudies švietėjas, steigęs kaimuose slaptas mokyklas. Marcelės brolis Juozas Kubilius buvo išrinktas atstovu į I Rusijos duma. Jis gyveno Vilniuje ir darbavosi lietuviškoje spaudoje. Jis savo seserį Marcelę atsivežė į Vilnių, kur ji lankė gimnaziją. Kilus Pirmajam pasauliniam karui, Vilniuje mokslas buvo nutrauktas. Ji išvažiavo į Rusiją ir mokėsi Varone, lietuvių gimnazijoje. Po karo vėl grįžo į Vilnių, kur įsigijo gimnazijos baigimo atestatą.

Vilnius tada dar buvo vokiečių okupacijoje, bet lietuviai veikėjai ruošėsi Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Į šį darbą visomis jėgomis įsitraukė ir Marcelė. 1919-20 m. pasirašinėjo „Nepriklausomos Lietuvos“ redaktore. Labai sėkmingai Marcelė dirbo komunikacijos srityje, palaidydamas ryšius su nepriklausoma Lietuva. Dirbdama pogrindyje, ji naudojo Elzbietos Baniewicz pavardę ir atliko labai svarbų, bet pavojingą žygį, išgaudama P.O.W. (Polska Organizacja Wojskowa) dokumentus, atskleidžiančius sąmokslą prieš Lietuvos valstybę, kuriuos perdavė Lietuvos vyriausybei, tuo būdu su-trukdydama šį sąmokslą. Už Elzbietos Baniewicz išdavimą buvo skiriama 500 zlotų premija.

1922 m. iš Vilniaus pasitraukė ir, slapta perėjusi ad-

ministracijos liniją, atvyko į Kauną. Studijavo universitete humanitariniame fakultete. 1925 m. prof. I. Jonynui rekomenduojant, Marcelė buvo priimta į užsienio reikalų ministerijos tarnybą. Atostogų metu vykdavo į Prancūziją pagilinti prancūzų kalbos, kuri tada buvo diplomatinė kalba. Užsienio reikalų ministerijoje ji buvo visų mėgstama ir vertinama, todėl jai buvo patikėtas slaptas ryšys su lenkų okupuota Lietuva.

Kaune Marcelė Kubiliūtė priklausė daugeliui organizacijų, ypač tams, kurios rūpinosi nelaimingų žmonių šalpa. Daugelį metų ji buvo renkama į Vilniui vaduoti sąjungos centro komitetą.

1940 m. birželio mėnesį okupavus Lietuvą sovietams, ji paslėpė dalį slaptų bylų, aiškindama, kad jas pasiėmė dr. E. Turauskas, birželio 15 d. automobilii išvykdamas į užsienį. Tos bylos vėliau buvo perduotos į slaptą Lietuvos archyvą.

Pirmoji Lietuvos okupacija jos nespėjo paliesti. Vokiečių okupacijos metais ji gyveno Vilniuje. Pasakojama, kad ji išgelbėjo nuo mirties socialinės apsaugos komisarą J. Glušauską. Ji stengėsi gelbėti ir žydus. Deja, teisuolio modelis Izraelyje ligi šiol dar jai nepasodintas. Antrosios so-

viety okupacijos laiku buvo prisiminti jos patriotiniai darbai. Ji buvo apkaltinta RTSFR baudžiamojo kodekso 58 str. ir įkalinta.

Stalinui mirus, daugeliui atsirado viltis grįžti į Lietuvą. Grįžusi Marcelė kurį laiką gyveno pas giminačius Vilniuje, dažnai lankydavosi pas L. Giros našlę Bronę Girienę, kuri nepriklausomoje Lietuvoje taip pat buvo įsijungusi į VVS moterų sekciją. Varžtams su užsieniu susirašinėti atleidus, ji palaikė ryšius su savo buvusiais bendradarbiais, kurie buvo iš Lietuvos pasitraukę ir gyveno Vakaruose. Pažįstamieji ėmė ją remti siuntiniais. Dėl sunkaus gyvenimo Gulage ji sirgo kau-ly džiova. Ši negalia ją priverdavo pagulėti sanatorijoje. Šiek tiek pasveikusią ją vėl galima buvo matyti šlu- buojant Vilniaus gatvėse. Pas- kutinį laišką ji savo krikš- tūnui parašė prieš pat mirtį 1963 m. balandžio 9 d. ir greit po to mirė („Lietuvos aidas“ 1973. 7. 1).

Prasmingą paminklą Rasų kapinėse ant jos kapo sukūrė skulpt. V. Vildžiūnas. Už ne- paprastą drąsą ir pasiaukojimą Lietuvai ji buvo apdovano- ta Vyčio kryžiumi su kardais, Vytauto Didžiojo, Lietuvos di- džiojo kunigaikščio Gedimino ir Šaulių žvaigždės ordinais. Jos kapas yra netoli Lietuvos savanorių kapų, žuvusių 1920 m. ginant Lietuvą, netikėtai užpuolus gen. L. Želigovskio daliniams.

„Tokios blusos dar nematėm“

(Atkelta iš 5-to psl.)

lėktuvas nebuvo reikiamai pertikrintas ir atrodė nesau- gus. A. Šlutas čia abiem lakū- nam labai padėjo. Jis ilgai te- lefonu tikino tarnautojus, kad išleistų J. Juknių ir E. Slušnį. A. Šlutas pasakojo orauosčio pareigūnams apie Darių bei Girėną ir jų skrydį, aiškino, kad J. Juknius ir E. Slušnys nori anų lakūnų žygį pakartoti, ir labai prašė jų nesulaikyti, o „užmerkti vieną akį“ ir pra- leisti.

Sunkiausias tarpsnis iš Goose Bay. Pūtė 25 jūros my- lių stiprumo vėjas „tiesiai į nosį“. Nors sąlygos nebuvo palankios, apskaičiavę greitį ir ilgiau negalėdami laukti, išskrido naktį. Vėl skrido ap- sukinėdami kalnus žemai, nes bijojo, kad neapledėtų spar- nai. Virš vandenyno skrido nuo 100 iki 400-500 pėdų aukš- tyje. Kai A. Šlutas pastebėjo, kad kartais ir bangas galėjo siekti, gavo atsakymą: „Ratų guma vandens nebijo“.

Lakūnai turėjo tik paprastą radijo aparatą, nes trumpų bangų radijui įsigyti trūko pinigų. O iš Grenlandijos, J. Juknio žodžiais, „saugu, ra-

mu“. Nors per vandenyną skri- do labai žemai, kad neapledė- tų sparnai, bet vandenyno kaip ir nematė, nes buvo mig- la. Iki Islandijos likus ke- liams šimtam kilometrų, pir- mą kartą pamatė laivą. Islan- dijų visi žino apie Lietuvą. Bet orauosčio tarnautojai, pa- matę jų „transatlantinį“ lėk- tuvėlį, pasakė: „Tokios blusos dar nematėm“. Iš Islandijos turėjo skristi į Oslo, o iš ten į Kauną.

„Bet didelė staigmena buvo artėjant prie Kauno“, pasa- koja J. Juknius. „Ore, dar Ne- muno vaga skrendant, pasitiko juos sportinis lėktuvas. Jie perskrido per Aleksotą, pa- mojavo sparnais. Apsuko ratą virš paminklo ir Dariaus bei Girėno kapo. Jie buvo sukrės- ti, nes galvojo, kad atskris „ra- miai, patyliukais“. O juos su- tikto ne tik artimi draugai, sei- mos, bet ir Kauno viceburmist- ras R. Vasiliauskas. Jiems buvęs daugiausia jaudinantis momentas, tai tas netikėtas sutikimas! Bet „Lietuvos ai- do“ 1993. 7. 21 d. savo trumpam reportažė Valdas Sutkus rašo: „Šis skrydis buvo skirtas ne reklamai. Amerikiečių profe- sionalams prižiūrint, lengvai „pasivaikščiokius“, jaunąjį E. Velonskį su palyda priėmė Respublikos prezidentas, o Edvardo ir Jono laukė kukli vakarienė šeimų ir bičiulių rate“.

Vėliau teko girdėti, kad jiems uždėtas žuolų vainikas jie nunešė ir padėjo prie Da- riaus ir Girėno paminklo. Jie taip pat buvę apdovanoti Da- riaus-Girėno medaliais, o iš Lietuvos valdžios gavę 5000 litų lėktuvo skola numokėti.

Manau, kad apie šiuos drą- sius vyrus, Joną Juknių ir Ed- vardą Slušnį, bus dar nemažai rašoma. Čia tik pirmieji „švie- ži“ mano įspūdžiai, gauti iš A. Šluto ir P. Petručio. A. Šlu- tas galėtų dar daug labai įdo- mių dalykų apie tuos du drą- suolius lakūnus ir jų skrydį papasakoti.

„Pro Deo et patriae“

Po dvidešimt metų kunigą STASĮ YLĄ prisiminus

PILYPAS NARUTIS

1972 m. Jonas Katinauskas parašė man laiškutį iš Danci- go (Lenkijoje), kad buvo nu- važiaavęs į Pucką, aplankė a.a. kun. Alfonso Lipniūno ir An- tano Šapalo kapą (abu buvo palaidoti vienas šalia kito). Nustebo radęs šviežių gelių puokštę ant kapo, bet antka- pis, kuris buvo jiems abiemis bendras, jau esą visiškai ap- griuvęs. Lietus ir šilto-šalto oro srovės sutrupino 1945 m. mūsų Stutthofio draugų, supil- tą į cementuotą antkapį ir įre- mintą kryžį. Vos vos tegali- ma esą išskaityti „Pro Deo et patriae“, o jau jų iškaltus var- dus ir pavardes tik draugai gali išskaityti.

Taip Jonas davė mintį — rei- kia antkapį atnaujinti. O, kas gi atnaujins, jei ne tie patys draugai, kurie kapą supylė. O atnaujinti reikia, jei dar yra Pucke kašubų. Galima juos ir lenkais vadinti. Dar yra tokių, kurie pagerbia tą kapą — at- neša gelių. Negalime leisti antkapiumi subyrėti.

Parašiau Jonui: „Parinksiu čia dolerį. Tu atnaujink ka- pą! Tai bus nacių Lietuvoje siautėjimui pažymėti — vie- nintelis paminklas Lenkijo- je“. Jonas atrašė: „Tik tu, Pilypai, rinkdamas aukų ne- reklamuok! Tau ten Ameriko- je nieko. Bet mums? Čia, mes, lietuviai Lenkijoje, gyvena- me kaip pelės po šluota“. Tai- gi, rink Amerikoje aukas ir sakyk aukotojui: „Nieks ne- turi žinoti, kad tu auką da- vei!...“ Ir nustečiau — sumi- nėjęs, kad tai auka a.a. kun. Alf. Lipniūno paminklui... surinkau apie \$200, nusiun- čiau Jonui, kuris entuziastiš- kai ėmėsi darbo. Bet, tokia jau Jono dalia — susirgo. Il- gokai, sunkiai sirgo ir mirė. Jį palaidojo draugai lenkai Gdynės kapinėse, ant supulto Jono kapo uždėjo mažutį me- dinį kryželį.

Gyveno jis vienišas tarp len- kų. Mėgstamas dėl savo gyvu- mo ir iškaltumo. Negrįžo į Lie- tuvą, nes ten tokiems — kelias į Sibirą. Iš Stutthofio ištrukę, mes žinojome, kad tie lenkai, Stutthofio kaliniai, kurie rusų išlaisvinti pasisakė, jog bu- vo nacių paimti į Stutthofą to- dėl, kad priklausė AK („Armi- ja Krajova“ — lenkų pogrind-žio armija), buvo atrinkti ir iš- vežti į Sibirą. Sovietai žino- jo: jei kovojo su naciiais, tai kovos ir su sovietais. Todėl ir Jonas iš Stutthofio gyvas iš- ėjęs, apsigyveno Lenkijoje ir laukė. Laukė kada bus Lietu-

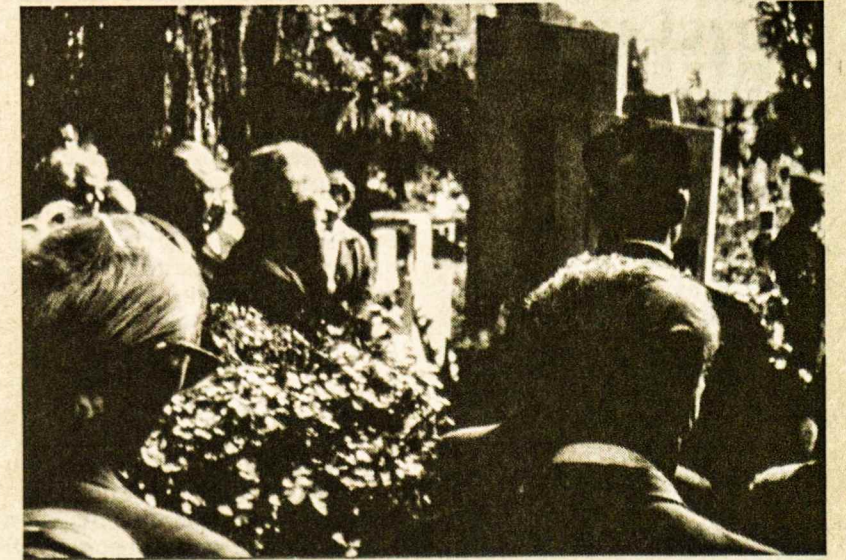
vai giedresnės dienos. Jo- nas buvo pasirašęs po LAF memorandumu Hitleriui, kai laikinoji Lietuvos vyriausybė buvo nušalinta. Gestapo įjun- gė jį į Lietuvos įkaitų grupę. Jis Stutthofą atlaikė, bet lais- vos Lietuvos nesulaukė. Taip ir Lipniūno-Šapalo antkapis liko neatnaujintas.

Pasiskundžiau Vl. Butkui. Jis taip pat Stutthofe kalintas kartu su mumis, toje pačioje grupėje, ir jis buvo vienas iš tų, kurie su manim nešė ir Lip- niūno, ir Šapalo karstus. Da- bar gyveno Slupske, Lenkijo- je. Jis nežinojo, kad J. Kati- nauskas mirė. Atrąšė laišką man vėl entuziastingai: jau suradęs rangovą ir aptaręs su kapinių Pucke administra- cija antkapio atnaujinimui ir pradėjęs rinkti pinigus savo draugų tarpe Lenkijoje, tik ilgiau užtruks, kol tinkamą zlotų krūvą pririnks. Lenki- joje paminklai brangūs. Vėl pinigų rinkliava Amerikoje, prašant: „Nieks neturi žinoti, kad tu pinigą davei!“ Ir šį kar- tą, nustumtu, tie patys auko- tojai supranta, aukoja. Ir kun. Stasys Yla atsiunčia savo au- ką, užjaucia ir drąsina: „At- naujink mūsų šventojo kapą!“

Butkus, gavęs apie \$300, ap- sidžiaugė ir atrąšė, kad po po- ros mėnesių bus naujas pa- minklas. Jei turiu kokį pa- minklo projektėlį, tai prašo atsiųsti. Pabraižė man škie-čią Moziliauskas. Nusiunčiau. Butkus džiaugiasi. Tai buvo 1973 m. pradžia. Paminklas žadamas prieš vasarą pasta- tyti.

Jei naujas paminklas, tai reikia pašventinti. Vėl rašau kun. St. Ylai laišką ir sakau: „Jei tu, kunige Stasy, naujo paminklo kun. Alfonsui Lip- niūnui ir Antanui Šapalui ne- pašventinsi, tai ir lipai nepa- šventintas.“ Ir atrąšo man ku- nigas Stasys, kadangi aš jį taip stipriai sugėdinsiu, tai jis gal galys važiuoti, bet truputį pri- bijęs Lenkijos, ir aš turis pri- siekti, kad paminklas bus pa- statytas ir jam labai liūdna vienam važiuoti.

Štai kiek daug kliūtų rei- kia nugalėti prašalinti baime, prisiekti, ir dar kaip nors lū- desį sumažinti. Pradėjau ša- linti kun. Stasio kliūtis. Pir- miausia paskutinę kliūtį šali- nu. Turime tikrai gražaus jau- nimo, sumanaus ir idealistiš- ko. Štai jie: Saulius Kuprys, Linas Sidrys, Arvydas Žygas. Jie turėtų pamatyti Lenkiją. Lenkija tai pusė Lietuvos is- torijos. Saulius Kuprys mano pasiūlymu aplankyti Lenkiją susižavi. Jau man pirmas

Stutthofio koncentracijos stovyklos kaliniams – kun. ALFONSUI LIPNIŪNI ir inž. ANTANUI ŠAPALUI – Lenkijos Pucko kapinėse 1973 m. rug- pjūčio 15 d. pastatyto antkapinio paminklo šventinimo iškilmėje kalba kartu su mirusiais kalėjus kun. STASYS YLA

džiaugsmas. Jie visi aplankė Lenkiją, Lenkijos lietuvius ir kun. Alfonso Lipniūno kapą.

Parašiau Vladui Butkui aiš- kų laišką, kad turės savo bi- čiulį kun. Stasį Ylą paminklo pašventinimui, jei prisieks, kad paminklas bus baigtas iki liepos mėnesio. Atrąšė Vla- das, kad prisiekti jau nebe- reikia, paminklas jau stovi, tik reikalingi įrašymai, o bu- vo dar tik 1973 m. gegužės mė- nuo. Įrašymus per porą savai- čių padarysiąs.

Rašiau kun. Stasiui Ylai: „Dabar, kai tu į Lenkiją jau važiuoji, nes visas reikalau- jamas kliūtis prašalinau, ne- begali išsisukti, tai siūlau maždaug tokią ekskursiją. Jei lankysi Varšuvą, Krokuvą, tai negražu neaplankyti Puns- ko. Juk jie ten tai tie, kurie bent apsaugoti nuo draugų Lietu- vose tiek, kad gali gyventi sa- vo ūkiuose, o ne kolchoze, o būtina pasimelsti ir lietuviš- kai „Sveika Marija“ su puns- kiečiais sukalbėti Seinų ka- tedroje. Iš Punsko jau galėsi nuvažiuoti į Pucką, kur Vla- das Butkus ištis rėnką pasi- sveikinti, ir jau po pamoksl- o, kurį pasakys susirinkusiems prie Lipniūno ir Šapalo kapo suvažiavusiems Lenkijos lie- tuviams, tuoj galėsi skristi lėktuvu atgal į Ameriką. UB suspės tik pažūrėti į tavo išskrendantį lėktuvą, nebus dar suspėję ateiti pasiklau- syti lietuviško pamoksl- o. Su Sauliumi Kupriu tikrai ne- nuobodžiausi, jis užtenkamai duos klausimų, kai būsite Len- kijoje.“

Kun. Stasys Yla atrąšė: „Ma- niau, kad galėsiu išsisukti iš tavo sugalvotų svajonių, bet negaliu...“

Naujasis kun. Alfonso Lip- niūno ir dipl. inž. Antano Ša- palo paminklas buvo pašven- tintas per Žolines 1973 m. — prieš dvidešimt metų. Pucko klebonas tada džiaugėsi ga- lėjęs išgirsti lietuvišką šv. Mišias Pucko šventovėje ir lietuvišką pamokslą, kurio klausėsi lietuviai, atvykę iš įvairių Lenkijos vietovių, ir būrys jaunimo, atvykusio iš Punsko apylinkių.

Ilgą procesiją nusitęsė iš šventovės į kapines. Pucko gyventojai pagerbė, kartu da- gelis dar gerai prisimindami tas Stutthofio vilkstines, SS-

manų varomas per kašubų žė- mę 1945 m. pavasarį, ir kun. Alf. Lipniūno laidotuves.

Šiandien sunku aprėpti Šventojo, kun. Stasio Ylos, jausmus, kai jis šventino an- trą kartą Šventojo — kun. Al- fonso Lipniūno kapo pamink- lą. Jei mes tikime į šventųjų bendravimą, galime tikėti, kad jų abiejų jungtis ir bend- ravimas tikrai buvo tada ir yra dabar. Juk skristi iš Ame- rikos specialiai tam tikslui, žinant kaip užsiėmęs buvo kun. Stasys Yla, ir valandomis skaičiavo savo laiką, kad kuo- naudingiau pereitų šios žemės kelionę, turėjo jausti ypating- gą prisirišimą prie kun. Al- fonso, kad nulyko antrą kartą savo bičiulio paminklo pa- šventinti.

Taip, juos rišo bendri per- gyvenimai ir kasdieninis bu- vimas grumojant nuolat mir- čiai, Stutthofe. Atsimenu, kaip kun. Stasys Yla pergyve- no, kai kasdamas žyrų iš lai- vo su kastuvu užgavo kun. Al- fonso akinus. Akinų stiklai išlaskė, ir kun. Alfonsas liko lyg aklas, nes be akinių jis tie- siog nieko nematė. Šitokią akinių sumušimo nelaimę kun. Alfonsas pergyveno antrą kar- tą (pirmąjį kartą kun. Alfon- są sumušė „kapas“ Kazlowskis). Puolem visi ieškoti akinių stiklų — vos suradome ir su- plidėme. SS-manas, kuris mus saugojo, norėjo kun. Ylą mušti. Lipniūnas puolė jį teisinti, sakdamas: „Aš pats kaltas, aš kaltas!“ SS-manas stebė- josi, kad kalnys gina tą ka- linį, kuris jį sumušė. Tai kaž- kas neįprasta Stutthofio areno- je. O kun. Yla ilgą laiką visai negalėjo užmiršti ir sakydavo: „Aš žioplai! Aš tikras kuolas! Kaip aš galėjau kasdamas žy- rą Lipniūno nematyti!“ Taip, tie fiziniai pergyvenimai su- jungia. Bet be tų gyvenimiš- kų įspūdžių, man regis, juos jungė gilus sielų bendravimas, ryšys toks, kaip per maldą su Dievu. Tai šventųjų su šven- taisiais ryšys.

Po paminklo pašventinimo kun. Stasys jau turėjo lėk- tuvą atgal į Ameriką. Ir lai- ku išskrido. Sakau „laiku“, nes sekantią dieną jau len- kiškasis UB tardė Vladą But- kų ir klausė: „Kur tas kuni- gas iš Amerikos?!“

1993 m. Žolines

Nauja siuntinių pristatymo firma dabar priima siuntinius

SAVANORIŲ EKSPRESAS
VOLUNTEER EXPRESS INC.
Jūsų siuntiniai nuo pat Lietuvos sienos iki jų pristatymo adresatui bus Lietuvos savanorių kariuomenės apsaugoje.

1. Siuntiniai paimami iš jūsų namų ir pristatomi pas jūsų gimines ar draugus Lietuvoje į jų namus.
2. Atvežtus į Klaipėdos uostą konteinerius priima SAVANORIŠ- KIOSIOS KRAŠTO APSAUGOS TARNYBOS (SKAT) Vilniaus rinktinės štabo (188-ta) kuopa, kuri ir apsaugos jūsų siun- tinius savo sandėliuose.
3. Po to kuopos kareiviai jūsų siuntinius išveža ir išdalina po visą Lietuvą.
4. Kaina \$0.80 už svarą (įskaitant paėmimą ir pristatymą). Mini- mumas 25 svarai arba \$20. Maksimumo nėra.
5. Visi siuntiniai yra apdrausti \$100. Galite apdrausti didesnei sumai už 3% nuo draudimo sumos.
6. Specialių dežių nereikia, galite naudoti savas.

Dėl paėmimo ar smulkesnių informacijų skambinkite:
Toronto ir Mississaugos rajone Lilijai (416) 763-3586
Londono rajone Aldonai (519) 472-0073
arba Aleksui (519) 672-4944
Hamiltono ir Burlingtono rajone Adelai (416) 522-6633

SAVANORIŲ EKSPRESAS - VOLUNTEER EXPRESS INC.
356 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 2X9
Dirbame nuo pirmadienio iki penktadienio 10 v.r. – 6 v.v.
Tel. (416) 522-6633, FAX (416) 522-8846
Jūsų skambinimą tel. 1-800-263-4837 apmokame mes.
Galima skambinti iš visur 24 valandas per parą.

VALMALLA
TRAVEL

Kelionių biuras siūlo skrydžius į

VILNIŲ

CANADA 3000

NAUJA **Geriausios kainos į Vilnių** NAUJA

Skrydžiai nuo gegužės iki pabaigos rugsėjo išskrendama kiekvieną penktadienį. Grįžtama kiekvieną šeštadienį.

Skambinkite: Anita arba Birgit (416) 737-0300

Tolimo nuotolio – 1-800-265-0459

Ontario registracijos nr. 4131462

Maloniai kviečiame naudotis
naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS

paslaugomis

Padidėjus transporto išlaidoms naujos paslaugų kainos:

DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos	\$1.00
3 kubinės pėdos	\$2.00

Siuntiniai į Lietuvą laivu:
mūsų ir taip pat jūsų dėžės

1 kubinė pėda	\$7.00
arba 1 kg	\$1.20

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu:
1 kg **\$4.50** || Garantuojamas greitas pristatymas – iki 14 dienų. Siuntinių prista- tymas į namus, iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu | | **\$14.00** |
| JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu į namus | | **4%+\$14.00** |

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio
Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.
Kelionės į Lietuvą nuo **\$899.00**
Kiti patarnavimai

Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.
Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.
Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamiltono: Alfredas Zorkus, tel. (416) 522-9966
Londono: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751
Delhi: Pranas, Teresė Pargauskai, tel. (519) 468-2163

1968 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 3K9
(Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400,
FAX (416) 604-9748.

GINTARAS
EXPRESS

Atidaryta nuo pirmadienio iki
penktadienio nuo 10 v.r. – 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. – 4 v.p.p.

STRATFORDO FESTIVALY

Gerai suvaidinta „Čigonė“

ALFONSAS NAKAS

Iš anksto neplanuotai, netikėtai aplankęs Ontario Stratfordo, Šekspyro festivalį, iš vienuolikos pastatymų mačiau tris: per Broadway išgarsintą miuziklą „Gypsy“ (Čigonė), gydytojus aštriai išjuokiančią Moliere komediją „The Imaginary Invalid“ (Tariamasis ligonis), Gilberto ir Sullivan'o operetę „The Mikado“. Visa tai – pačioje rugpjūčio pradžioje. Tai buvo mano iš eilės aplankytas 26-tas šio garsaus festivalio sezonas, 6-tas iš Floridos, iš už 1,150 mylių vienlanko kelio.

Šiuo reportaželiu noriu paminėti „Čigonės“ spektaklį, miuziklą-girdėtą rugpjūčio 3 d. popietį. Jį pasirinkau pirmoje vietoje. Kai kiti du aukščiau minėti pastatymai buvo lankyti prieš keliolika metų, „Čigonė“ man buvo labai miglotai žinoma tik iš spaudos.

„Čigonė“ (knyga) parašyta Arthur Laurents, muzika sukurta Jule Styne, tekstai scenai paruosti Stephen Sondheim. Tai veikalas apie tikrą, neišgalvotą, vodevilio aktorę Rose Hovick, save vadinusią Gypsy Rose Lee. Apie moterį, betkokia kaina į sceną stūmusią savo dukteris Louise ir June, tačiau taip, kad pati liktų labiausiai matoma. Kai daugelio talentų June iš motinos tirnijos išsivadavo, užmačioms turėjo tarnauti Louise. Ji buvo priversta prieš publiką nusirenginėti. Pradžioj su pasibaisėjimu, ilgainiui tą talentą tiek išvystė, kad motina liko jos šešėlyje. Spektaklis baigiasi abiejų susitaikymu.

Gal kad veikalą režisavo pasaulinio garso muzikinių pastatymų režisierius bei choreografas Brian Macdonald spektaklis gyvas, patrauklus nuo pradžios iki galo. Prasideda švelnia muzika, aranžuota muziko Berthold Carriere, šokant ne tik suaugusiems baletu aktoriams, bet ir keliems mažamečiams, nes pagal tikrovišką fabulą vaidina Baby Louise (Becky Shanks) ir Baby June (Stacey Wheel). Vėliau, „metams bėgant“, jas pakeičia suaugusi, subrendusi Louise (Monique Lund) bei suaugusi June (Liz Gilroy). Visos keturios aktorės puikios šokėjos ir gra-

žiabalsės. O pagrindinę, Rose, vaidina didelio talento, temperamentinga Sandra O'Neill. Kai ji scenoje, publikos dėmesys tik jai. Man ir tiems, su kuriais įspūdziais dalinausi, ji vaidyba ir balsu priminė Li-zą Minelį, pačia gerąja prasme.

Kur motinos su dukterimis keliauta ir vaidinta, parodoma spalvotais įrašais: Seattle, Omaha, Los Angeles, etc. Keliauta automobiliu, traukiniais, sunkvežimiu. Kai traukiniu, su visais autentiškais garsais atpuškuoja garvežio kaktą, o keliavimai „išlipa“ nematomuos užklusiuos. Kai automobiliu ir sunkvežimiu į sceną įplaukia jų imitacijos, užuot ratų traukiamajai jėgai naudojant „keleivių“ kojas. Viskas „labai tikra“ ir labai juokinga. Dainuojant patrauklią dainą „Little Lamb“, ant aktorės kelių matome gyvą baltą ėriuką. Su muzikiniu kūrinu „Farm Sequence“ ir vėliau savotišką baletą šoka juodmargė karvė. Na, netikra, padaryta po jos „oda“ pasislėpusių aktorių Monikos (Monique) Lund ir Larry Mannell. Karvė buvo tokia išdaiginga ir juokinga, kad publika jai plojo ir plojo.

Galui nuraminti būsimuosius žiūrovus, kurie baidosi striptizo. Tos rūšies garsenybė tapusi Louise niekur neapsinuogino, tokį aktą neva pradėjusi, visada dingdavo užklusiuose. Šiek tiek vulgarumo įnešė poros kitų aktorių sugestyvus judesiai, bet padorumo ribos nebuvo peržengtos.

Aplamai, „Gypsy“ paliko labai, labai gerą įspūdį. Per beveik tris valandas nebuvo nei vienos nuobodžios minutės. Šis veikalas pastatytas didžiajame Festivalio teatre, su 2,300 kėdžių. Patekome į jį antradienį. Nustebome, kad radome išpirktą spektaklį iki paskutinės vietos ir dar keliolika žmonių prie kasos laukė atnešamų bilietų. Kodėl taip? Paaiškėjo, kad antradieniais įleidžiami du su vienu bilietu, tad tekinuoja pačios geriausios vietos, tik po 25 dol. su centais.

„Gypsy“ spektakliai vyks iki lapkričio 14-tos. Bilietus, ypač antradieniams, patartina užsisakyti paskambinus iš Kanados miestų vietiniams telefonais (žiūr. tel. knygas), o iš kitur tel. 1-800-567-1600.

Scena iš muzikinio veikalo „Gypsy“ („Čigonė“), vaidinamo Ontario Stratfordo, Šekspyro festivalyje 1993 m. gegužės 3-lapkričio 14 d. d. Nuotraukos Monique Lund (centre), atliekanti Louise vaidmenį. Nuotr. Cylla von Tiedemann

Atsiųsta paminėti

I LAISVĘ. 1993 m. liepa, nr. 116 (113). Rezistencinės minties ir kultūros žurnalas. Redaktorius: Juozas Baužys. Leidėjas: Lietuviškų studijų centras. Spausdina „Draugo“ spaustuve Čikagoje.

Ceslovas Masašis, NUOTAIKŲ PEDAŠAKAI. Eilėraščiai. Redaktorė – A. Karosaitė. Dailininkė F. Linciuotė-Vaitiekūnienė. Meninis redaktorius – R. Orantas. Techninė redaktorė – R. Bertekaitė. Korektorių – L. Lengertienė. Tiražas – 2000 egz. Išleido „Vagos“ leidykla. Vilnius, 1992 m., 376 psl. Spausdino „Spindulio“ spaustuve Kaune.

Filatelistų draugijos LIETUVA biuletenis. Nr. 1(215), Čikago, 1993 m. Biuletenis apima filateliją, numizmatiką, istorinę litua-

nistiką ir kitas kolekcionierių ar tims sritis. Draugijos pirmininko adresas: Jonas Variakojis, 3715 West 68th St., Chicago, IL 60629. Šį biuletenio numerį spaudai paruošė Liudas Kairys ir Kristina Martinkutė.

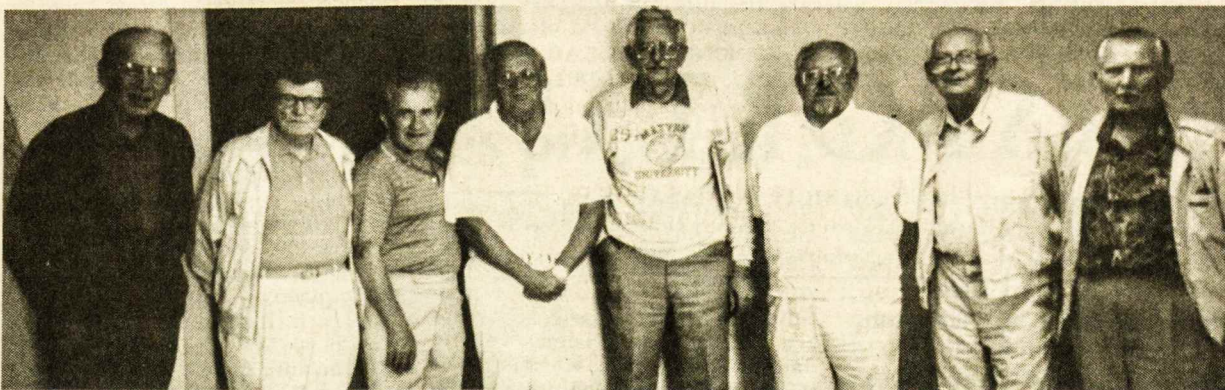
Juozas Kaributas. PRO GELEŽINĘ UZDANGĄ. Vilnius „Avicena“ 1993.

Julius Būtenas, GYVENUSI KITIEMS. Apybraiža apie Feliciją Bortkevičienę. Išleista Kazio Griniaus fondo lėšomis. Kaunas „Ausra“ 1993 m.

LIETUVIŠ ŽURNALISTAS. Lietuvių žurnalistų sąjungos neperiadinis leidinys. Redaktorė: R. K. Vidžionienė. Spaudė „Draugo“ spaustuve. Atskira numerio kaina – \$3.

Lietuvių fronto bičiuliai trisdešimt septintojoje lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje 1993 m. rugpjūčio 1-8 d. d. Svarstybose apie politinę tikrovę ir perspektyvas Lietuvoje dalyvauja iš kairės: dr. ADOLFAS DAMUŠIS, VILIJŲ ALEKNAITE-ABRAMIKIENE, dr. KAZYS AMBROZAITIS, JUOZAS ARDYS, dr. ZIGMAS BRINKIS. Nuotr. Vyt. Krikščiuo

Lietuvių fronto bičiulių taryba, posėdžiavusi trisdešimt septintojo lietuvių studijų savaitėje 1993 m. rugpjūčio 1-8 d. d. Dainavoje. Iš kairės – dr. V. ŠAULYS, dr. P. KISIELIUS, V. VOLERTAS, V. PETRULIS – pirm., A. RAULINAITIS, J. ARDYS, dr. A. DAMUŠIS, dr. Z. BRINKIS. Nuotraukos trūksta dr. V. MAJAUSKO ir V. SINKAUS. Nuotr. J. Urbono

Studijų savaitė Dainavoje

Trisdešimt septintoji lietuviškų studijų savaitė įvyko rugpjūčio 1-8 d. d. Dainavoje. Ją surengė JAV ir Kanados Lietuvių fronto bičiuliai. Paskaitose ir diskusijose buvo apžvelgtas dabartinė Lietuvos gyvenimo raida. Taip pat aptarta išeivijos vaidmuo, laikysena ir aplamai Lietuvos-išeivijos santykiai. Po registracijos ir susipažinimo dr. K. Ambrozaitis dalijosi įspūdziais iš Birštono konferencijos, kur jau antri metai Fronto bičiulių skyrius (filialas) Lietuvoje rengia studijų savaites.

Rugpjūčio 3 d. muzikė, žurnalistė ir Lietuvos respublikos seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikiene kalbėjo apie Lietuvos žemės ūkio reformų dabartines kryptis. Nuosavybės gražinimas suvaržytas, steigiamos žemės ūkio bendrovės, o jų vadai, būvę kolchozų viršininkai, valdanti partija turi didelį norą valdyti kitus.

Prof. A. Musteikis jau tris kartus lankėsi Vytauto Didžiojo universitete su paskaitomis, kaip patyręs sociologas stebėjo Lietuvos gyvenimą. Visur jaučiama rusiška – sovietiška mąstysena, ypač ryški kairiųjų ir net dešiniųjų, spaudoje. Lietuvių genocido vykdytojai nelaiko savęs jokiais nusikaltėliais. Jie lyginasi su kaliniais, pasak jų, ir jie buvę išprovokuoti.

P. Narutis, Stutthofio kankla-gerio kalinys ir abiejų okupacijų rezistentas, palietė pagrindinį ryšius su Lietuva nuo 1946 iki 1991 m. Po paskaitų buvo diskusijos. Rugpjūčio 4 d. skirta LFB veiklai aptarti įvairiose organizacijose. J. Kojelis, rezistentas, žurnalistas, supažindino su Rezoliucijos remti komitetu, kurio gyva dvasia buvo velionis L. Valiukas. Jis pirmas parodė kelią lietuviams, kaip per Amerikos kongresą ir senatą galima iškelti Lietuvos bylą.

Alg. Raulinaitis aptarė baltiečių Laisvės lygos veiklą. Jis sakė, kad būdami Amerikos piliečiai, turime teisę reikalauti, jog kongresas mūsų prašymus išklausytų. Šiuo metu visiems kongreso nariams pateikiami iš Lietuvos gauti rusų pažeidimai. Paskaitininkas pabrėžė dabartinį rūpestį informuoti kongresą, kaip vyksta rusų kariuomenės išvedimas iš Lietuvos.

Linus Kojelis, Amerikos-Baltijos fondo pirmininkas (USBF), remdamas L. Valiuko idėją, įjungia į pagalbą ne tik baltiečius, bet ir amerikiečius, ypač lėšų telkime. Jo vadovaujamo USBF paskirtis, kaip sakė Linas, išvalyti boševikiškus nuodius iš 8 milijonų baltiečių.

Tariamasi prie universitetų Kaune, Rygoje ir Taline įsteigti mokymo centrus, kurie ruošytų savivaldybių tarnautojus pagal vakariečių tvarkymosi metodus. Didžiausias privatizavimo stabdis Lietuvoje – savivaldybės. (The Pew Charitable Trusts) bendrovė šiam tikslui paskyrė \$300,000 su sąlyga, kad tokia pat suma būtų surinkta iš kitų šaltinių. Stipriausiai finansais remia latviai, toliau lietuviui ir pa-

galiau estai. Daugiausia paramos sieškoma iš amerikiečių organizacijų, turinčių savo fondus.

V. Naudžius supažindino dalyvius su Lietuvoje įsteigta leidykla-spaustuve, kuri jau pradeda veikti, turi nemažai užsakymų. J. Baužys, žurnalo „I laisvę“ redaktorius, kalbėdamas apie finansinę žurnalo padėtį, pareiškė, kad tuo tarpu perkelti žurnalą į Lietuvą neketinama, bent 2-3 metus. Rašytojas V. Volertas kultūriname gyvenime tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje bent 2-3 metus nenumato atgimimo. Iš „I laisvę“ fondo posėdžio sužinojome, kad dr. A. Damušio aktuali knyga bus greitai spausdinama. J. Lukšas-Daumantas knyga „Laiškai abiem mylimosioms“ paruošta spausdinimui Lietuvoje.

Rugpjūčio 5 d. tema – „Politinė tikrovė ir perspektyvos Lietuvoje“. Dr. A. Damušis kalbėjo, kad politinė tikrovė nėra šviesi, maža organizuota grupelė valdo kraštą. Gauti kreditai ne visiškai tiksliai panaudojami. Siekiama įsitvirtinti politiškai ir apsirūpinti turta asmeniškai. Jis ragino nenusigręžti nuo tautos, daryti viską, kas galima jos samoningumui sustiprinti. Dr. K. Ambrozaitis, tris kartus lankęs Lietuvoje, kiekvieną kartą rasdavo vis skirtingas nuotakas. Nežiūrint visų nepastovumų, jis patarė palakyti ryšius su kraštu. J. Ardys supažindino su neseniai įvykusia konferencija Detroite, kurios analizė ir kritika buvo pateikta dr. V. Vardžio paskaitoje „Lietuvos politinė kultūra ir laiko reikalavimai“. V. Aleknaitė sakė, kad įvykęs nepasitikėjimas tarp Lietuvos visuomenės ir išeivijos palengva mažėja. Per bendravimą atpažįstame žmones, jų siekius, ir tai padės ateityje susiorientuoti. Lietuvoje yra matomoji valdžia ir uždara – maža grupė, kuri viską sprendžia. Nepaslapsti – rengiamas įstatymas mėlėkinti įtartinus asmenis 6 mėnesiams.

Po šių pranešimų diskusijose buvo paliesti Mažosios Lietuvos, kariuomenės išvedimo ir Karaliaučiaus sritį, Mažeikių naftos įmonės likimo ir kiti klausimai. Apie LFB veiklą lietuvių bendruomenėje, VLIKE, ALTe ir Lietuvių fonde kalbėjo dr. A. Razma, dr. K. Ambro-

zaitis, dr. A. Damušis ir V. Naudžius.

Rugpjūčio 6 d. priimtas naujas LFB statusas. Statutą paruošė teisininkas Alg. Raulinaitis. Dar buvo diskutuota Venclovos lenkų spaudoje ir Slavino vokiečių spaudoje mesti kaltinimai Lietuvos 1941 metų laikinai vyriausybei ir tų metų birželio tautos sukilimui. Vakare partizanų pagerbime buvo rodomas Lietuvos paruoštas filmas apie partizanų vadą J. Lukšą-Daumantą. Dr. Nijolė Bražėnaitė-Lukšienė dalyvavo studijų dienos ir jos vyro pagerbime.

Rugpjūčio 7 d. tema – „Užsienio lietuvių pareigos dabartinei Lietuvai“. Gintė Damušytė, dirbanti Lietuvos atstovybėje prie Jungtinių Tautų, lygino Amerikos ir Lietuvos konstitucijas bei demokratinius ypatumus. Čia demokratija – šimtametinė, o Lietuvoje vos prasidedanti. Čia piliečiai buriasi į bendravimo organizacijas tarpusavyje pasitikėjimo ugdyti. Tenai atsirišojama, užsidaroma nuo kitaip manančių.

J. Pabedinskas, ekonomistas, patvirtino, kad Lietuvoje išeivija susiduria su didelėmis kliūtimis. Baimė prarasti užtikrintas pozicijas stabdo reformas, kurios turi vykti radikalios, kaip ir kituose buvusiuose satelitinuose kraštuose.

Linus Kojelis kėlė mintį, kad lietuviui turi rodyti didesnę išprusimą JAV politikoje. Turime atskirti gerą politiką nuo nesąžiningo. JAV-se turime mažą skaičių pozityviai dirbančių. Vilija Aleknaitė, seimo narė, džiaugėsi, jog ryšiai su išeivija stiprėja, nežiūrint, kad mlyti Lietuvą ištolo yra lengviau negu esant arti jos. Visur daug įtampos tarp buvusių kaliniių ir jų kankintojų. Po šių pranešimų vyko ilgos diskusijos.

Studijų savaitės svarstyboms vadovavo Alg. Raulinaitis ir dr. Zig. Brinkis. Diskusijose aktyviai dalyvavo: dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Damušis, St. Dargis, J. Kojelis, V. Maželis, V. Naudžius, dr. R. Šomkaitė, rašytojas V. Volertas. Studijų savaitė užbaigta tradiciniu literatūros vakaru. Poezijos ir prozos kūrinius skaitė rašytojai: P. Jurkus, Č. Grincevičius ir V. Volertas, kuris ir buvo šios vakaronės rengėjas.

V.A. ir V.K.

JAV ir Kanados Lietuvių fronto bičiuliai 1993 m. rugpjūčio 1-8 d. d. Dainavoje surengtoje trisdešimt septintojoje lietuviškų studijų savaitėje svarstė „Užsienio lietuvių pareigos dabartinei Lietuvai“ dalyviai. Iš kairės: LINAS KOJELIS, VILIJŲ ALEKNAITE-ABRAMIKIENE, GINTĖ DAMUŠYTĖ ir JONAS PABEDINSKAS. Nuotr. Vyt. Krikščiuo

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Kompozitoriaus ir dirigento Alfonso Mikulskio (1909-1983) įsteigtas M. K. Čiurlionio ansamblis, darbą pradėjęs Vilniuje ir jį užbaigęs Klivlande, vėl buvo atgijęs Lietuvos tautinėje galerijoje surengta dokumentine nuveiktų darbų paroda. Tautinė galerija Vilniuje dabar yra gavusi užduotą LTSR revoliucijos muziejaus patalpas Vilniuje. Jose bus baigtos įrengti didelės saugyklos, kuriose, matyt, bus vietos ir M. K. Čiurlionio ansamblio archyviui, ten nuvežtam Henriko Paulausko. Parodos atidaryme dalyvavo Vilnius iš Klivlando atvykusi Ona Mikulskienė, buvusi M. K. Čiurlionio ansamblio kanklių orkestro vadovė. Viešnią iš JAV pasveikino ir dainomis pagerbė žymusis „Lietuvos“ ansamblis.

Sol. Daivos Mongirdaitės-Richardson, lyrinio soprano, koncertą gegužės 16 d. Maironio parko salėje surengė Worcesterio Šv. Kazimiero lietuvių parapijos moterys, telkiančios lėšas jos reikalams. Worcesterio miestelis yra prie Bostono. Ten 1899 m. lietuvių įsteigta parapija dabar vadovaujama klebonas kun. Vincas Parulis, MIC. Renginys pradėtas parapijos moterų surengtais pietumis. Sol. D. Mongirdaitė koncertui buvo pasirinkusi lietuvių kompozitorių dainas, F. Leharo, S. Rombergo operetines kompozicijas ir G. Pučinio ariją iš operos „Gianni Schicchi“.

Lietuvių rašytojų draugijos išeivijoje tęsiamas literatūrinis premijų skyrimas dabar atsilieka daugiau kaip vienerius metus. Premija už geriausią 1991 m. grožinės literatūros knygą buvo paskirta tik 1992 m. gruodžio 14 d. Vertintųjų komisija, kurią sudarė pirm. Leonardas Andriejus, nariai Algirdas Landsbergis ir Leonardas Žitkevičius, 2.000 dolerių premiją, padalinę į dvi lygias dalis, paskyrė Vytautui Volertui už romaną „Vilkas iš Galų“ ir dramaturgui Kostui Ostrauskui už modernų dramos kūrinių „Ars amoris“. Kadangi abu laureatai gyvena Filadelfijoje, ten buvo surengtas ir dar labiau pavėluotas premijos įteikimas. Šventę suorganizavo Filadelfijos kultūros centras, kurio valdybos pirmininkas yra skulptorius Petras Vaškys. Iš tikrųjų laureatams Vytautui Volertui ir Kostui Ostrauskui buvo išteikti tik premijos paskyrimo aktai. Mat pinigų mecenatas JAV lietuvių fondas jiems jau buvo nusiuntęs po oficialiai paskelbto 1991 m. premijos paskyrimo. Įvyko tik Lietuvių rašytojų draugijos valdybos pirm. Pauliaus Jurkaus pokalbis su laureatais ir koncertinė operų arijų programa, atlikta sol. Rasos Krokytės-Veselienės su akompaniatore Angele Kaulinyte.

Bronius Jonušas, lietuviškų maršų kūrėjas, mirė 1976 m. vasario 12 d. Nebraskos Omahoje, o š. m. gegužės 20-22 d. Lietuvoje grįžo pirmuoju savo vardo festivaliu. Broniaus Jonušo festivalį dūdų orkestrams Kaune ir Vilniuje surengė Lietuvos pučiamųjų instrumentų muzikų sąjunga su pirm. prof. A. Budriu ir Vilniuje veikiantis pučiamųjų orkestras „Trimitas“, vadovaujamas R. Balčiūno. Festivalis iš JAV su dukra atskrido B. Jonušo našlė Emilija, orauostyje sutikta jo „Iškilmingu maršu“. Ji atvežė premijas, įsteigtas B. Jonušo pučiamųjų muzikos festivalio laureatams. Lietuvos muzikos akademijoje buvo surengti du festivalio konkursai: jaunųjų atlikėjų pučiamaisiais instrumentais ir dabartinių Lietuvos kompozitorių naujų maršų. Pirmoji B. Jonušo festivalio dalis Vilniuje baigta jame dalyvavusių dūdų orkestrų paradu ir jų koncertu Kalnų parke. Vilniuje B. Jonušas paskutinį kartą lankėsi 1970 m., Lietuvos respublikinė dainų šventė pakviestas lietuvių liaudies muzikos entuziasto Jono Švedo (1908-1971). Antroji festivalio dalis Kaune gegužės 22 d. buvo pradėta jungtinio pučiamųjų orkestro Rotušės aikštėje atliktais B. Jonušo maršais. Tada nuo Kauno rotušės buvo nužgiuota Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelin. Ten prisimintas lietuviškų maršų kūrliumi laikomas B. Jonušas, surengtas geriausio Lietuvoje dūdų orkestro „Trimitas“ koncertas. Velioniu B. Jonušui skirtas Mišias Šv. Mykolo Arkangelo (Iglulos) šventovėje atnašavo kapelionas kun. A. Buišlota. Po Mišių šventovėje įvyko antrasis „Trimito“ koncertas, šįkart turbūt religinės muzikos.

„Auksakalių galerija“, atidaryta Vilniaus senamiestyje, yra susieta su tolima praeitimi. Pasak Neringos Kažukauskaitės pranešimo „Tiesos“ skaitytojams, dekoratyvinės taikomosios dailės šaka auksakalystė Lietuvoje turi senas tradicijas, kurias dabar bandoma atgaivinti. Archeologiniai duomenys liudija, kad metalo ir gintaro papuošalai Lietuvoje žinomi nuo pirmojo tūkstantmečio prieš Kristaus gimimą. Istoriniuose XIV š. šaltiniuose jau minimas kunigaikščio Gedimino auksakalys Jokūbas, o 1495 m. Lietuvos kunigaikštis Aleksandras Vilniuje įsteigė auksakalių skyrių ir jiems patvirtino V. Europos pavyzdžiu sudarytą statutą, meistrams leidusį turėti pamaisiais vadinamus mokinius. Naująją „Auksakalių galeriją“ Vilniaus senamiestyje, vadovaujamą Gražinos Gružauskienės, suorganizavo penki žymūs dabartinės Lietuvos juvelyrų – Marija Gurevičienė, Arvydas Gurevičius, Vytautas Matulionis, Šigitas Virpilaitis ir Žilvinas Baurėnas. Pirmajai pardavimo parodai buvo išstatyti Birutės Stulgaitės, Žilvinos Baurėnos, Marijos Gurevičienės bei kitų žymių juvelyrų gintariniai dirbiniai. „Auksakalių galerija“ planuoja surengti keletą parodų per metus, jas papildydama porceliano darbai ir grafikos kūrniais. Galerija turės juvelyro stalą, prie kurio bus galima užsisakyti norimą papuošalą. Ketinama atgaivinti ir auksakalystės mokymą. V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	3.75%
180-364 d. term. ind.	4.00%
1 metų term. indėlius	4.00%
2 metų term. indėlius	4.25%
3 metų term. indėlius	4.50%
4 metų term. indėlius	5.00%
5 metų term. indėlius	5.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	4.00%
1 metų GIC-met. palūk.	4.25%
2 metų GIC-met. palūk.	4.75%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.75%
5 metų GIC-met. palūk.	6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP.	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	4.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.00%
Taupomąją sąskaitą	2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75% Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%

IMA UŽ:

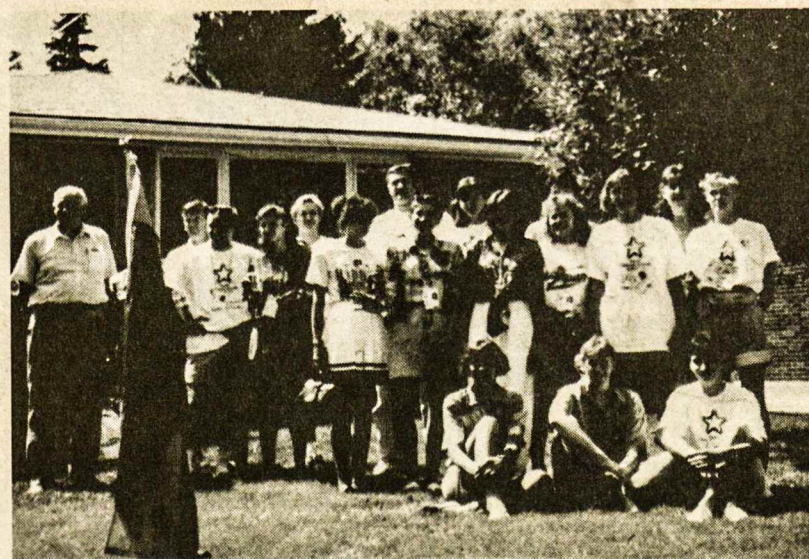
Asmeninės paskolas	
nuo	8.50%
Sutarties paskolas	
nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	5.95%
2 metų	7.25%
3 metų	8.00%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

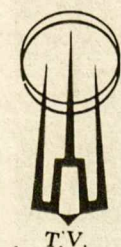
Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertė). Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Lietuvos studentai sportininkai, dalyvavę Pasaulio universitetų varžybose Buffalo mieste, JAV-se

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.

32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5.
telefonas (416) 766-5367

Dar apie Pasaulio universitetų žaidynes

Buvo rašyta apie Lietuvos studentų sportininkų dalyvavimą 1993-aisiais Pasaulio universitetų žaidynėse, Buffalo mieste Niujorko valstijoje, plačiau paminint gražų jų pasirodymą ir pasiekimus. Būtinai priminti, kad Lietuvos studentų sportininkų, žaidynių metu globėjų buvo Liuda Balčiuvienė, gyvenanti Buffalo mieste. Ji siela ir širdimi atsidavus, vadovavo ir padėjo Lietuvos atstovams kiekvieną jų viešnagės žingsnyje. Buvo suorganizuoti būri taktininkai, kurie atliko vertę pareigas, telkė finansinę paramą ir svečiams telkė kitas paslaugas. Visiems talkininkams Liuda Balčiuvienė išsiuntinėjo padėkos laiškus, kurio turinį atsiuntė vienas jos bendradarbių, hamiltonietis Rimas Bagdonas. Sutrumpinę kai kurias laiško vietas perspausdiname.

Sportininkai, 18-26 metų amžiaus, atstovavo 126 kraštams, jų tarpe – šešiolikai atletų, Lietuvos studentų sporto sąjungos narių, kuriems vadovavo šios sąjungos pirmininkas Česlovas Garbaliuskas. Lietuvos sportininkai iš JFK oro uosto Niujorko autobusu, kurį nusiėmė Henrikas Laučius ir Niujorko lietuvių bendruomenės nariai, atvyko į Buffalo liepos 7 d. Nėdėlinės išjungė ir varžybas, kur krepšinio pirmosios pradžios skinti laimėjimus: 94:60 prieš Kanadą, 93:51 – Japoniją, 89:51 – Rumuniją ir 74:72 – Vokietiją. Suklūpė prieš Kiniją 88:82, laimėjo prieš Ukrainą 88:57, pralaimėjo Kubai 76:73, ir pagaliau, dėl bronzos medalių rungtynes pralaimėjo JAV-bėms 83:73, tenkinosi ketvirtąja vieta.

Dvidešimties metų amžiaus Nerijus Beiga, anksčiau varžėsis Barcelonos olimpiadoje, dalyvavo plaukimo krūtine, 100 ir 200 m, varžybose. 100 m plaukime iš 32 dalyvių, liko 16-tuoju, o 200 m – buvo 14-tas iš 33. Virgilijus Alekna, 21 m. amžiaus, pirmą kartą dalyvaujamas tarptautinėse varžybose, disko metime liko 10-tuoju. Kęstutis Klimas, Europoje skaitomas ketvirtuoju, 100 m bėgime pasiekė pusiau baigme, 100 m su kliūtimis bėgime Diana Radavičienė iš 21 dalyvės – šešioliktoji. Nelė Savickytė-Zilinskienė, taip pat dalyvavusi Barcelonoje, čia pasipuošė sidabro medaliu. Šokimo į aukštį varžybose Nelė su kitomis 13-ka pateko į baigme. Po kelių bandymų pasiliko trys, kurių tarpe buvo Nelė. Kartelė buvo pakelta iki 197 cm, bet nė viena iš paskutiniųjų trijų negalėjo to aukščio įveikti. Sprendimas buvo padarytas atsižvelgiant į mažiausią nesėkmingų šokimų skaičių. JAV gavo aukso, mūsų Nelė sidabro ir Ukraina bronzos medalius. Sportininkai čia atvyko su tikra varžybų nuotaika..., ir mums paliko neišdildomą įspūdį.

Daug planavimo ir darbo buvo įdėta per penkis mėnesius, prieš atvykstant sportininkams iš Lietuvos. Buvo surasti savanoriai vertėjai, apmokyti ir gavę šių pasaulinio masto varžybų pažymėjimus. Jų buvo net vienuolika. Kanadiečiai: Arūnas Morkūnas, Rimas Bagdonas, Kazimieras Deksnys, Virginija Žemaitienė ir Gražina Bieliūnienė. Iš Niujorko valstijos ir Ročesterio miesto: Aurelija Dolata, Denis ir Audronė Mažeikos, Vytautas Nasvytis, Saulius Vidas ir Paulius Klimas. Dr. Musteikis globojo krepšinio komandą, Jara Bieliūnas, Tanya Balčiūnė ir Kathy Dolata lydėjo sportininkus.

tininkus išvykose prie Niagaros krioklių ir kitur. Visiems reikėjo daug laiko ir pinigų. Klemas Sakas ir John su Caroline Madeiros globojo su sportininkais atvykusius keturis jų rėmėjus.

Mūsų tautiečiams į žaidynes atvažiuoti, paaiškėjo, kad jiems stingo pinigų apmokėti už apsigyjamą Buffalo universiteto bendrabutyje. Buvo pradėta rinkti lėšos, rengiant sportininkams su vietiniais lietuviškais susitikimus. Kreiptasi į lietuviškas įstaigas, organizacijas Kanadoje ir JAV-se.

Baigdama laišką, Liuda Balčiuvienė rašo, kad atvykę lietuviai sujaukino, buvo nuotykių ir kartais keblumų. Tačiau, nežinūrint visko, jie paliko tuos specialius momentus, kurie visuomet primins jų 11-kos dienų viešnagę Buffalo mieste...

V. Ivanauskas Hamburgas

Lietuvos futbolo rinktinės žaidėjas Valdo Ivanausko persikėlimas iš Vienos "Austria" klubo į Hamburgą SV vienuoliktą rado platų atgarsį Vokietijos sportinėje žiniasklaidoje. Lietuvis "perleistas" vokiečiams už 1,3 milij. m. (1 milij. kanad. dol.) jau dabar vadinamas "Ivanu baistuoliu", nes jis Austrijos pirmenybėse įkrito rekordinį 15 įvarčių skaičių. Laikraščiai valdą vadina dar vulkanu, tačiau kartu ir "karštašoku", labai dažnai bereikalingai pažėdžiančių futbolą taisykles, nubaudžiamas geltona ar raudona kortele. Pastaroji reiškia aikštės palikimą iki pat rungtynių pabaigos, neleidžiant taip pat žaisti sekančiame susitikime. Lietuvio metinis atlyginimas Vokietijoje siekia 200 tūkst. dolerių.

Jau pirmose Vokietijos aukščiausios lygos pirmenybių rungtynėse Valdas į Niurnbergo vartus įkrito du įvarčius. Hamburgas rungtynes laimėjo pasekme 5:2. Spaudos atsiliepimai: "Ivan, Ivan – šaukė žiūrovai. Hamburgas turi naują futbolą numylėtinį. Juo yra 16 kartų žaidęs Lietuvos rinktinėje V. Ivanauskas. Pradžioje lietuvis negalėjo apsiprasti šlapioje aikštėje, tačiau netrukus jis lauzė Niurnbergo gynybą. "Super" – rašo 4,5 milij. egz. tiražu leidžiamas "Bild aus Sonntag". "Milžinas lietuvis!" – pasakė vienuoliktai kapitonas van Heesen. Su juo turėsime daug džiaugsmo".

Sensacingai žaidžiantis lietuvis VALDAS IVANAUSKAS aukščiausioje Vokietijos futbolo lygoje. Nuotrauka iš vokiečių spaudo

Dabar milijonai futbolą aistringai kiekvieną šeštadienio vakarą, radio ir televizijos perduodamų rungtynių laidose, girdės "Litauer" vardą, milijonai spaudos skaitytojų mūsų pavarde linksniu spaudos skiltyse. Labai didelė Lietuvai propaganda, nes 87% Vokietijos sporto aistringų futbolą išskiria iš kitų sporto šakų.

Gaila, gerokai nusivyliau R. Mažuoliu Europos plaukimo pirmenybėse: 100 m 1. st. plaukime lietuvis televizijos žiūrovams buvo pristatytas šalia ruso Popovo prie favoritų. Mūsų atplaukė paskutinis, aštuntas, laikas – 50,52 sek. Vokietis komentatorius pažymėjo, kad "Litauer" apylė savo gerbėjus, kadangi šiame sezone jis yra laimėjęs daug tarptautinių varžybų.

Savo gerą vardą Raimundas pataisė 50 m 1. st. plaukime, laimėdamas trečią vietą ir kartu pirmą bronzos medalį Lietuvai Europos plaukimo pirmenybėse. R. Mažuolis šį nuotolį nuplaukė per 22,44 sek. Pirmas vėl buvo rusas Popov. K. Baronas

Golfo žinios

Toronto lietuvių golfo klubo paskutiniųjų penkių tarpusavio turnyrų laimėtojai ir jų pasiekimai pasėkėms: 1993 m. liepos 10 d., "Cardinal" golfo laukuose, dalyvaujant 34 golfininkams – I v. V. Kaknevičius 76, II v. S. Podsidecki 77, III v. R. Šimkus 80, IV v. J. Rusinavičius 84. Išlyginamųjų smūgių varžybose – I v. R. Burdulis 59(85), II v. V. Vaičiūnas 63(92), III v. A. Smolkskis 65(93), IV v. A. Jonikas 67(88), liepos 17 d., "Springwater", dalyvaujant 46 golfininkams – I v. R. Šimkus 77, II v. S. Podsidecki 77, III v. D. Vaičiūnas 80. Išlyginamųjų smūgių varžybose – I v. V. Vaičiūnas 60(87), II v. M. Ignatavičius 64(81), III v. J. Danaitis 65(85), IV v. A. Jonikas 65(86). Moterų klasėje – I v. Gražina Stauskienė 61(98), II v. Jūra Ignatavičienė 62(93), liepos 24 d., "Camp Borden", dalyvaujant 30 golfininkų – I v. A. Stauskas 76, II v. R. Šimkus 79, III v. A. Mikelėnas 79. Išlyginamųjų smūgių varžybose – I v. J. Mikelėnas 62(94), II v. R. Saplys 66(80), III v. D. Vaičiūnas 68(80). Moterų klasėje – I v. Irena Kymantienė 71(92), II v. Jūra Ignatavičienė 74(104), liepos 31 d. "Royal Downs", dalyvaujant 36 golfininkams – I v. R. Šimkus 74, II v. A. Stauskas 76, III v. S. Podsidecki 77, IV v. Steve Podsidecki 79. Išlyginamųjų smūgių varžybose – I v. L. Medelis 60(86), II v. R. Bagdonas 62(78), III v. R. Kymantas 63(81). Moterų klasėje – I v. Irena Kymantienė 66(87), II v. Daria Deksnytė 67(89).

A. A. JONAS DAMBARAS

Šiuo keliu eik

Jau penkeri metai be a. a. Jono Dambaro, amžinybės iškeliauvio 1988 m. rugpjūčio 31 d. Jo netektis palietė Toronto skautų "Rambyn" tuntą, Lietuvį namus, išganytojų parapiją, ligonių lankymo būrelį, šeimą, gimines ir draugus. Sakoma – darbuose nėra nė vieno nepakeičiamo. O vis dėlto darbščiųjų netektis ilgesniam laikui palieka spragą. A. a. brolių Jonų pakartoti niekam nebūtų lengva. Liko velionies špauštis pėdsakai, matomi ir kalbantys: šiuo keliu eik. Tai palikimas jauniesiems, gairės tiems, kurie ieško, ką gero galima atlikti tarnaujant savo artimui.

Maldose prisiminti mūsų palikuosį Brolių kviečia dukrė Kristina, žentas ir visi giminės. S.

Skautų veikla

• Rugšėjo 7 d., 7.30 v.v., Toronto Lietuvių namų posėdžių kambaryje įvyks skautininkų-kių susėg. Visi-sos laukiami.

• Rugšėjo 14 d., 7.30 v.v., skautų būkle – "Rambyn" ir "Šatrijos" tuntų vadovų-vių posėdis, sezono atidarymas. M.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės į:

Angele Salvaityte, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS **40**

MOKA:		IMA:	
3.75% už 90 dienų term. indėlius		už asmenines	
3.75% už 6 mėnesių term. indėlius		paskolas nuo	8.50%
4.00% už 1 m. term. indėlius		už nekilnojamo turto	
4.25% už 2 m. term. indėlius		paskolas (mortgages):	
4.50% už 3 m. term. indėlius		su nekeičiamu	
5.00% už 4 m. term. indėlius		nuosimčiu	
5.25% už 5 m. term. indėlius		1 metų	5.95%
4.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.		2 metų	7.00%
4.25% už 1 m. GIC invest. pažym.		3 metų	7.75%
4.75% už 2 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuosimčiu	
5.75% už 4 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	6.00%
6.00% už 5 m. GIC invest. pažym.		(variable rate)	
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)		Asmeninės paskolas	
4.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.		duodame iki \$65,000 ir	
4.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.		mortgicijus iki 75% (kainoto	
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.		turto). Kitos paskolos: (Line	
5.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.		of Credit) ir antieji mortgicijai.	
6.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.			
3.00% už OHOSP (variable rate)			
2.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)			
3.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000			
1.75% už kasd. pal. čekių sąsk.			
2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)			

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 97 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydys, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALICIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- ŠALDYTUVUS
- SKALBIMO MAŠINAS
- ELEKTRINES PLYTELES
- DŽIOVINTUVUS
- KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)

Skambinti Vytui tel. 200-8960 arba 236-9071, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1 (Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION
Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atvejų, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857 Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

- atnaujinimas, remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, istaigų ir vasarnamių
- staliaus darbai
- vidaus sienų įdėjimas
- dažymas
- elektros įvedimai
- vandentiekio sistemos įvedimas
- stogai
- įvairūs cemento darbai
- kiemų sutvarkymas
- prieplaukos
- garažai
- tvoros
- medžių pjovimas
- virtuvės, vonios remontas ir apdaila
- rūšių įrengimas
- šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas
- plytelių įdėjimas
- pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius.

16 metų patirtis

■ Nemokamas įkainavimas ■ Pensininkams nuolaida

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte. Wasaga Beach/Stayner tel. (705) 428-6502.

DAIVA DALINDA, BBA, Broker Tel. (416) 231-5000

Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga plečiasi Kanadoje!

Islington-Kingsway Realty Inc.

Prezidentė, turinti 14 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.

Nemokamas namo įvertinimas.

2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ontario M8X 1B6 FAX (416) 233-2713

ASFS EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ

NAUJA VIETA – NAUJOS VALANDOS TOKS PAT GERAS PATARNAVIMAS

Nuo gegužės 1 d. mes persikeliame į naujas patalpas – prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo, 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta RUE LEGER gatvėje beveik visą gegužės 15 d. Paketų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9 v. ryto iki 7 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Paketų išsiuntimas ir toliau bus kiekvieną savaitę. Paketų "pick up service" paėmimas iš jūsų namų veikia nuo pirmadienio iki penktadienio.

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas 2 kg, arba \$10.00. Nauja kaina: \$5.10 už kg

MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.

Naujas telefonas **937-9898**

Vytas Gruodis Jr. SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarscey St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847

ALGIS ar STEFA MEDELIAI

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškviatimai, bilietai, drauda.

Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

RUGPJŪČIO MĖNESĮ - \$999

Prašome registruotis kuo greičiau nes vietų neperdžiaugusia belikę

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

ALGIS MEDELIS trečiadieniais 11-17 val.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

teks padidinti ir kitų provincijų universitetuose.

Tada reikės padaryti labai svarbų sprendimą: stambiu mokslapinių padidinimu sumažinti studentų skaičių arba sustiprinti finansinę valdžios paramą studentams. Šiuo metu jau yra Kanados vyriausybės paskolų planas neturtingiems studentams. Tos paskolos padengia mokslapinius, bet socialinių požiūriu nepalieka pakankamai pinigų pragyvenimui studijų mėnesiais. Baigus studijas ir gavus darbą, reikalaujama skubaus paskolų sugrąžinimo, neatsižvelgiant į uždarbį ir kitus naujakurių tapusio absolvento reikalus.

Vedamasis primena su pajamų mokesčių susietą kitą valdinių paskolų planą studentams (Income Contingent Repayment Loan). Šio plano projektas visiems studentams parūpintomis paskolomis padengtų ir mokslapinius, ir normalaus studentiško gyvenimo išlaidas, nekreipdamas dėmesio į jų finansinę būklę.

Baigus studijas ir pradėjus dirbti, paskolas jų valdiniam

KLB žinios

Birštono konferencijoje išeivijos ir Lietuvos santykiams aptarti svečio teisėmis dalyvavo A. Vaičiūnas, KLB valdybos pirmininkas.

"2001-iejį ir mes", KLB paruoštas ir išspausdintas leidinys su pažindina su Kultūros ir švietimo suvažiavimu, įvykusių 1992 m. balandžio 25-26 d.d. Leidinys yra išsiuntinėtis į visus Kanados universitetus ir bibliotekas taipgi ir į Lietuvą.

Iš Lietuvos sveikatos ministerijos atėjo padėka Humanitarinės pagalbos komisijai (KLB) už medikamentų siuntą, kuri buvo paskirstyta tarp rajoninių ligoninių.

Aukos Kanados lietuvių bendruomenė: \$150 – S. Fredas (Hamilton); \$100 – S. Čepionienė, B. Vilėta (Delta, BC); \$50 – M. Šalčiūnas (Welland); \$20 – K. Daunys.

KLB krašto valdyba reiškia nuodėdą padėkoti visiems aukotojams. Inf.

Testamentiniai palikimai

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašdami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliaujantiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. LEIDĖJAI

fondui reikėtų sugrąžinti per 15-20 metų kartu su pajamų mokesčiu. Tada tas papildomas 3-6% mokestis būtų nustatytas pagal gaunamą uždarbį ir turimas pajamas. Turtingesnieji ir daugiau uždirbantys už studentiškas paskolas atsiųgtų didesniu pajamų nušimčiu per trumpesnę laiką. Neturtingiems ir mažiau uždirbantiems paskoloms grąžinti būtų duota daugiau laiko su mažesniu įmokų nušimčiu.

Šis paskolų plano studentams projektas taipgi numato išimti tiems, kurių uždarbį, baigus studijas, nepasiekia nustatyto minimumo – pvz. 20.000 dolerių per metus. Tokie asmenys nuo paskolų grąžinimo laikinai būtų atleidžiami, kol susilauks didesnio uždarbio. Tačiau manoma, kad pajamoms nepadidėjus 10 ar 15 metų paskolos grąžinimo tektų atsakyti. Nuostolį rimtais atvejais galėtų padengti pats valdinis paskolų studentams fondas.

Tokiam Kanados vyriausybės projektui jau pritaria Ontario švietimo ministeris D. Cooke, Ontario universitetų taryba ir jos pirm. P. George. Studentiškų paskolų projektą siūlo įgyvendinti ir visos Kanados universitetų bei kolegijų (colleges) draugija. Teigiama, kad toks demokratiškai veikiantis paskolų studentams fondas galėtų išsilaikyti savo lėšomis – atgaudamas paskolas ir jas perduodamas kitiems studentams. Abejonę kelia faktas, kad daug dabartinių paskolų, parūpintų neturtingiems studentams, vyriausybė neatgavo ir jas turėjo nurašyti su kitais nuostoliais. V. Kst.

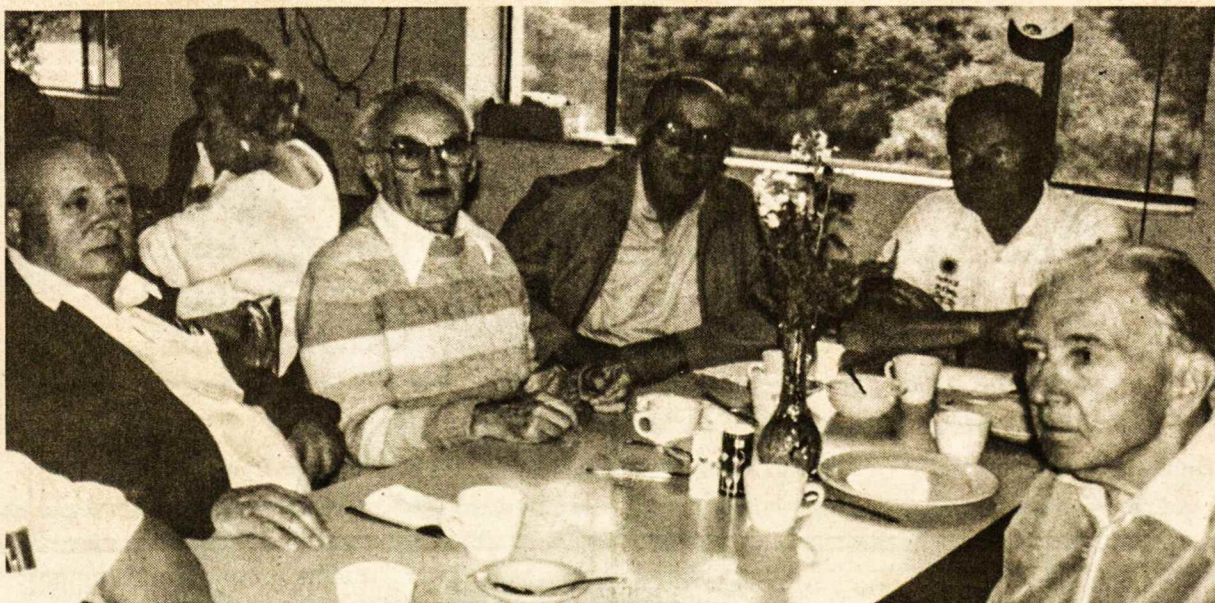
Įvairios žinios

Tarptautinės svarstybos "Kaunas-93". Š. m. rugsėjo 16-17 d.d. Kauno akademines klinikoje įvyks tarptautinės svarstybos klausos diagnostikos ir reabilitacijos klausimu. Svarstybos vyks anglų ir lietuvių kalbomis. Bus verčiama iš lietuvių kalbos į anglų ir atvirkščiai. Registracijos mokestis – \$100 JAV. Svečiai bus apgyvendinti viešbutyje "Lietuva". Kaina – \$80 JAV.

Svarstybose su paskaitomis ir diskusijose dalyvaus lietuvių, latvių, estų, danų, italų, ukrainiečių, rusų savo sričių žinovai. Svarstybas rugsėjo 16 d. pradės savo kalbą Lietuvos sveikatos ministeris.

Svarstybas rengia 12-kos asmenų komitetas, kuriam vadovauja Kauno akademinių klinikų Surdologopedinio skyriaus vedėjas, Medicininės reabilitacijos organizacijos viceprezidentas J. Valevičius. Adresas: Kauno akademinės klinikos, Eivių 2, Kaunas 3007; tel. (370-7) 733804, 733247, faksas 370-7-7985 85. Inf.

• Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.

Torontiečiai Lietuvių fronto bičiulių surengtoje trisdešimt septintojoje lietuviškų studijų savaitėje 1993 m. rugpjūčio 1-8 d.d. Dainavoje. Iš kairės: STASYS DARGIS, GEDIMINAS BUČMYS, VYTAUTAS KRIKŠČIŪNAS, VYTAUTAS AUŠROTAS ir VYTAUTAS MONTVILAS. Nuotr. J. Urbono

Naujos ligoninės projektas Marijampolėje

DR. R. MASKELIS

Šiandieną mūsų krašte turi vykti svarbūs perversmai įvairiose gyvenimo srityse. Dėl buvusios sunkios politinės situacijos nebuvo laiku priimti nauji, rinkos ekonomikai susidaryti įstatymai, ir ekonomika dar tvarkoma senoviška, yra milžiniška infliacija. Kaip tik tokiomis sąlygomis socialinės žmonių reikmės nukentčia labiausiai. Didžiuliai valstybiniai mokesčiai sunkiau atsiliepa paprastam žmogui, biudžetinės įstaigos, pačios negalėdamos išsilaikyti finansiškai, papildomai renka mokesčius jau į savo kasą, pvz. už "papildomus" tyrimus, procedūras. Bet kas nusakys, ar šis, kitas tyrimas yra "papildomi"? – aišku, administratorius savo įsakymais. Manau, visiems aišku, kad už visą darbą turi būti sumokėta, bet nepakartotinai "nulupant kailį". O šioje situacijoje susidariusi mūsuose dėl to, kad šeimininkai yra du – valstybė ir valstybinės įstaigos administracija. Toliau noriu kalbėti tik apie situaciją sveikatos apsaugoje, ligoninėse.

I didžiulę bėdą šią žiemą pateko didelės gydymo įstaigos, statytos neapskaičiavus jų ekonomiskumo. Sovietmečio laikais daugeliui valdininkų buvo svarbiau "prastumti" projektą, bet be jokio ekonominio pagrindo. Štai mūsų mieste, Marijampolėje, pastatyta ligoninė pagal vieną Maskvos instituto projektą. Prieš tai tokia ligoninė buvo pastatyta kažkur Etiopijoje, kaip sovietų dovana. Gal krašte klimatas ir tinkama tokia ligoninė, su daugybe stiklo sienose, plačiais langais, bet tokia ligoninėi būti ne Lietuvoje, kur ilgi, lietingi pavasariai, rudens, drėgnos, vėjūtos žiemos.

Didžiulę problemą ligoniui patekti į ligoninę, kur jis norėtų, kur jis gautų šiuolaikinį gydymą. Mūsų ligoninės statusas yra rajoninės ligoninės, tai yra mes negalime pasiūlyti savo ligoninėje gydytis žmonėms iš kitų Lietuvos rajonų – tokios teisės suteiktos universitetinėms ir sveikatos apsaugos ministerijos klinikoms, esančioms didžiausiose penkiose mūsų miestuose. Nors šiuo metu mes turime vieną geriausių operacinių laparoskopų, bet, pagal esamą statusą, jis nėra pilnai naudojamas dėl ligonių trūkumo. Mūsų ligoninėje gan plačiai įdiegta ultragarsinė ir endoskopinė diagnostinė ir operacinė technika, bet šiuo metu tokios aparatūros naudojimas finansiškai yra neekonomiškas, nes skirtų mokėjimų mes negalime padidinti ir gauti, sutrumpin-

dami gydymosi ištyrimo laikotarpį. Taip nepilnai naudojama technika greitai sensta "moraliskai", nors gal ir mažiau susidėvi.

Rodos, prieš metus laiko mažiau, kodėl už dviejų šimtų kilometrų, Lenkijoje, tokiomis ligomis serga operuojami minimaliai invaziniais operaciniais metodais, o šiaandieną, kai tokias galimybes įgyjome, tapo prabanga šią techniką išlaikyti ir patiems ligoniams tokią pagalbą gauti.

Šių problemų vedini, su kologomis ir nutarėme organizuoti mažesnes apimties, modernią, gastroenterologinio profilio kliniką.

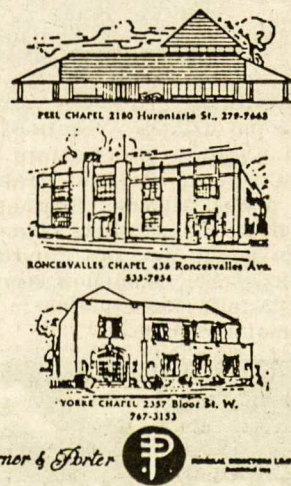
Manome, svarbiausia, kad šiame laikotarpyje, kol dar nėra ligonių kasų įstatymo, nepradėtos privatizuoti gydymo įstaigos, mums reikia turėti tokios ligoninės projektą. Jis šiuo metu derinamas su Maltos ordino organizacija Lietuvoje ir Vokietijoje. Norisi pasakyti, kad tai bus ne valstybinė, bet katalikiška ligoninė, kurios "keratinis akmuo" bus gerai aprūpintas diagnostinis skyrius. Žmogus, apsiėjęs kelioms dienoms pensionate (15 vietų) gaus galutinę medikų išvadą. Visą gydymą pagalbą jau ligonis turėtų gauti viename iš dviejų gastroenterologinių skyrių (po 40 lovų), kuriuose operacijos numatytos laparoskopinės. Norėdami patvirtinti savo klinikos krikščionišką pobūdį, manome, kad prie minėtų skyrių galėtume išlaikyti taip pat sunkių, nepagydomų 10-12 ligonių skyrių, suteikdami jiems reikalingą medicininę pagalbą. Šios kategorijos ligoniai mūsuose negauna reikiamos visokeriopos pagalbos – jei fizinei jų negalima mes ir padedame, tai eutanazinės, dvasinės jų problemos lieka neišspręstos, o, dvasiškų padėjimui, manome, galėsime tai padaryti.

Mums būtų labai džiugu, kad mūsų idėjų papildymui, patobulinimui gautume iš koliaujančiųjų, kurie neliksite abejingi mūsų idėjai, parašysite mums laiškus su naujais pasiūlymais. Rašykite mums šiais adresais: R. Maskelis, MD, Uosupio 12-37, 4520 Marijampolė, Lietuva; tel. (0037043) 51000.

legų ir įvairių tautinių organizacijų pasiūlymų. Steigiamajame ir kūrmosi laikotarpui norėtume pasikviesti klinikos vadovą iš Vakarų. Tokiai ligoninei dirbant, čia galėtų tobulintis ir baigę aukštąsias mokyklas gydytojai, nes Lietuvoje gastroenterologinių klinikų nėra, nors Vilniuje yra garsios prof. Norkūno chirurginė ir prof. Krikštopaičio terapinė gastroenterologinės mokyklos. Norėtume, kad į mūsų ligoninę galėtų atvykti lietuviai, gyvenę Lenkijos Suvalkų krašte, Rusijos užimtos Karaliaučiaus žemės. Ne paslaptis, kad dalis Vakaruose gyvenančių lietuvių nenori grįžti į Lietuvą dėl menkos medicininės pagalbos. Tokia ligoninė galėtų bent iš dalies šią problemą išspręsti.

Ačiū visiems, kurie neliksite abejingi mūsų idėjai, parašysite mums laiškus su naujais pasiūlymais. Rašykite mums šiais adresais: R. Maskelis, MD, Uosupio 12-37, 4520 Marijampolė, Lietuva; tel. (0037043) 51000.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Naujas pagerintas patarnavimas

Siuntinių ir JAV dolerių pristatymas nuo durų iki durų jūsų giminėms

LIETUVOJE V.I.M. PARCEL EXPRESS Inc.

Naujas adresas: 2100 Bloor St.W. nr. 6A, Toronto, Ont. M6S 4Y7.

Telefonas (416) 604-8311

Mūsų agentai:

Rainbow Printing
73 Ontario Rd., Welland,
Ont. L3P 5C2
tel. (416) 732-2117

Anna Kusy,
40 Facer St., St. Catharines,
Ont. L2M 5H5
tel. (416) 937-1385

Europe Meat & Deli,
359 Carlton St., St. Catharines,
Ont. L2N 1C2
tel. (416) 934-9334

Hamilton Travel,
764 Barton St., Hamilton,
Ont. L8L 7W2
tel. (416) 549-4149

Panorama Travel Agency, 363 Vine St.,
St. Catharines, Ont. L2M 4T9
tel. (416) 646-9909

Mes taip pat siunčiame naujus ir padėvėtus automobilius į Lietuvą
Nemokamas siuntinių paėmimas iš namų

Dantų gydytoja Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

1579 Bloor St. West, Įstaigos telefonas
Toronto, Ontario (416) 532-3443
M6P 1A6

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Atstovybė Lietuvoje:
(Bloor ir Jane gatvių kampas) Gedimino pr. 26-217
Toronto, Ontario M6S 4W3 Vilnius 2600
Tel. (416) 762-7393 Tel. (3702) 22 78 97
Fax (416) 763-0674 Fax (3702) 22 63 68

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas, patarnaujama lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Taisau ir įvedu visų rūšių
• Namų ir automobilių vėsinimo sistemas • Šaldytuvus, šaldymo sistemas
• Elektrines viryklas, indų plovimo mašinas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus • Atliekų įvairius vandentiekio (plumbing) darbus.

Skambinti R. Jareckui
PAGE 370-3539 arba tel. 533-6310 Toronte
(Nemokamas atvažiavimas ir įkainavimas.)

Century 21 DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

AUDRA
travel & CRUISES
CORPORATION

15 METŲ SUKAKTI ŠVENČIANTIS VIENINTELIS KANADOJE LIETUVIŠKAS PROFESIONALUS KELIONIŲ BIURAS KVIEČIA KELIAUTI KARTU!

KELIONĖS Į BALTIJOS KRAŠTUS!

VILNIUS nuo \$824
RYGA nuo \$975
TALINAS nuo \$895

Visoms kelionėms užsakymus priimame dabar.
GARANTUOJAMOS GERIAUSIOS KAINOS.
Užsakydami keliones per mūsų biurą – remiate Baltijos kraštus.

Mūsų biure Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą. • Sveikatos ir kelionių draudimus. • Persiųsti pinigų ir vaistų giminėms. • Keliones lėktuvais bei traukiniais. • Keliones pramoginiams laivams. • Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus. • Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:
Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279
1605 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

CLIA Cruise Lines International Association
IATA
GIANTS TRAVEL LTD.

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

Knygų rīškyla "SAMOGITIA"
meniška įrīša knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"
Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame • rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas.
Skambinti Alvydui Tel. 848-9628

TORONTO

Anapilio žinios

— Parapijos choras savo naująjį veiklos sezoną pradės rugsėjo 12, sekmadienį. Tą dieną visi choristai renkasi 10 v.r. į repetitijų kambarį. Kviečiame buvusius choristus ir naujus asmenis įsijungti.

— Rugsėjo 21, šeštadienį, pakrištyti: Edvardo ir Louise (Lemieux) Paškų sūnus Tomas-Benjaminas-Aleksandras; Petro ir Onutės (Zdancevicius) Pečiulių sūnus Petras; Zlatko ir Rūtos (Kisielius) Sipak sūnus Jokūbas-Antanas.

Rugsėjo 27, penktadienį, palaidotas a.a. Juozas Kvederys, 82 m. amžiaus.

— Anapilio knygyne jau galima įsigyti naująjį Lietuvoje išleistą pataisytają Naujojo Testamento laidą. Knyga kietais viršeliais su spalvotais Kristaus laikų planais ir žemėlapius. Kaina – \$5.

— Mišios rugsėjo 5, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Veroniką Brokaitę, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 11 v.r. už Vitkų šeimos mirusius.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 230 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. A. Oliai iš Jupiter, FL ir K. Arlauskienė iš St. Petersburg, FL, JAV. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos išninkas Edmundas Pamaitis.

— Pareiškimai į išėjusio LN vedėjo Teodoro Stanulio poziciją su algos pakeidavimu bus priimami iki spalio 15 d. Kandidatai turi turėti kanadišką patirtį pastatų priežiūroje bei patalysmuose, gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas, susiduriant su asmenimis prekybiniuose reikaluose, ir bendradarbiaujant su įvairiomis organizacijomis, tarnautojais ir LN nariais. Aprašymus dėl vedėjo pareigų siųsti: V. Drešeris, Lietuvių namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

— Laikiniai LN vedėjo-jos pareigas perėmė LN administratorė Danutė Simonaitytė-Sysak.

— LN valdybos posėdis rugsėjo 9, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

Aukos Slaugos namams

\$1,000 – P. Gumbinas iš Niagara Falls, Ont.; a.a. Stasės Girdžiūskienės atminimui aukėjo: \$100 – Z. A. Stanėikiai ir Ž.D.N. Vidmantai; \$30 – dr. A. Dailydė. Iš viso statybos fonde yra \$904,815. Aukos priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Prisikėlimo šventovei Kaune aukėjo: \$100 – A. Aperavičienė. Šv. Jono lietuvių kapinėms aukėjo: \$100 – O. Trečiokienė.

Anapilio autoaiškštės vajai

aukėjo: \$150 – M. Jakubauskienė; \$100 – P. Liškauskas, O. Trečiokienė, D. Zulonienė, kun. K. Kaknevičius; \$50 – J. Vingelienė, I. P. Girmi. Iš viso iki šiol suaukota \$19,350.24.

SPRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

GĖLIŲ PARDUOTUVĖ VICTORIA

416 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2N2
(prie Turner & Porter laidotuvių namų).

Paruošiamės gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuvių ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai
Skambinti tel. 536-1994.

UNITY TRAVEL

DĖMESIO!

Planuokite savo keliones per **UNITY TRAVEL** ir sutaupysite!

Į **VILNIŲ** \$999 (kan.) plius mokesčiai
Į **RYGĄ** \$999 (kan.) plius mokesčiai
Į **TALINĄ** \$999 (kan.) plius mokesčiai
Į **Swinoujscie-Lenkiją** \$669 (kan.) plius mokesčiai

Teiraukitės žemiausių kainų Europos keliautojams; taip pat keliaujantiems tik viena kryptimi.

Patyrę mūsų tarnautojai padės jums suplanuoti keliones į bet kurį pasaulio kraštą.

Turime daug praktikos, ruošdami keliones į Rytų Europą, Skandinaviją, Pietų Ameriką, Australiją.

Dėl platesnių informacijų ar rezervacijų skambinkite
(416) 604-8446

LIETUVOS KANKINIŲ ŠVENTĖ

įvyks 1993 m.

rugsėjo 26,
sekmadienį,
ANAPILYJE

PROGRAMOJE: 3 v.p.p. – padėkos MIŠIOS

5 v.p.p. – vaisės Anapilio salėje ir
kun. VYTAUTO VOLERTO priėmimas

Meninę programą atliks Toronto lietuvių choras

“VOLUNGĖ”, vadovaujamas muz. D. VISKONTIENĖS.

Bilietai į vaisės gaunami sekmadieniais Anapilyje po Mišių.

Maloniai kviečia visus dalyvauti –

Anapilio parapijos taryba

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis “Gintaras” po atostogų pradės naują veiklos sezoną. Studentų repetitijos prasidės rugsėjo 12, sekmadienį. Lietuvių namuose, 6.30 v.v. Jaunių ir vaikų – rugsėjo 24, ketvirtadienį, 6.30 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Dėl informacijos skambinti ansamblio vadovei Ritai Karasiejienei tel. 279-9079. Inf.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis “Gintaras” po atostogų pradės naują veiklos sezoną. Studentų repetitijos prasidės rugsėjo 12, sekmadienį. Lietuvių namuose, 6.30 v.v. Jaunių ir vaikų – rugsėjo 24, ketvirtadienį, 6.30 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Dėl informacijos skambinti ansamblio vadovei Ritai Karasiejienei tel. 279-9079. Inf.

Toronto miestas praneša, kad taupant lėšas, parkų įrenginiai pramogoms bus uždaryti rugsėjo 7-8-9 d.d., įskaitant ir 29 aplinkinių sporto bei pramogų centrų. Tuo reikalu daugiau informacijų galima gauti paskambinant tel. 392-1111. Inf.

Prano Sakalo 80 metų gimtadienio proga, klasės draugai dr. Antanas ir Ada Josiukai, Antanas Garkūnas, Elziejus ir Ksavera Šlekia, Kanados lietuvių fondai paaukėjo \$150. Ačiū! KLF

Izraelio konsulate, Toronte, rugsėjo 26 d. buvo įteiktas medalis ir atitinkamas pažymėjimas našlei Julijai Baltutienei-Lajukienei, kurios vyras Vytautas Baltutis išgelbėjo 1943 m. Kauno gete kalintas seseris Miriam, Masha ir Esther Ga'il bei jų brolių Issar. Miriam Ga'il iki karo pabėgęs buvo slapstoma Kupraičių šeimoje. V. Baltutis padėjo slapstyti ir jos seserims bei broliui.

Pagerbimo išikilmėje dalyvavo Izraelio gen. konsulas Kanadai dr. R. Zeigerman ir Yad Vashem organizacijos atstovė Miriam Gel Bloom. Konsulatui kviečiant, “Tėviškos žiburiai” toje išikilmėje atstovavo V. Bireta. S.

Atitaisymas. “TŽ” 34 nr. straipsnyje “Visos tautos vaikai” pastatė korektūros klaidą. Turėjo būti išspausdinta: “Trijų vyrų susitikimu čia pasidžiaugė Argentinos lietuvis, Lietuvos informacinio biuro vadovas A. Miciūdas. Mačiau, kaip ponas Algirdas Brazauskas draugiškai ištiesė ranką savo oponentui ponui Vytautui Landsbergiui, kaip prie jų prisijungė premjeras Adolfas Šleževičius, ir visi linksmai fotografavosi”.

Toronto vyrų choras “Aras” pradės veiklos sezoną rugsėjo 14, antradienį, 7 v.v. Prisikėlimo parapijos salėje. Ateinančių metų veiklos tikslas – išvyka į Dainų šventę Vilniuje. Svarbu, kad kiekvienas būtų apsisprendęs joje dalyvauti, nes jau laikas registruotis.

Choro vadovybė

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba nuoširdžiai dėkoja Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvui už \$2,000 auką.

A.a. Antano Budreikio mirties metinių proga Z. P. Augaičiai. “Tėviškos žiburiai” auksėjo \$100. Velionis Antanas “TŽ” labai mėgo ir juos skaitė su malonumu nuo isikūrimo pradžios. Jo labai pasigendame ne tik mes, šeimos nariai, bet ir visa mūsų parapija.

A.a. Onai Adomavičienei mirus, sūnui Povilui ir dukrai Laimai Mačionienei bei jų šeimoms, gilią užuojautą reikšdama Vanda Jakubickienė “Tėviškos žiburiai” auksėjo \$20.

PADĖKA

Su dideliu džiaugsmu pranešame, kad įsidukrinome Raseles iš Lietuvos.

Nuoširdžiai dėkome giminėms ir draugams už paramą ir parodytą nuoširdumą per praeitus metus.

Taip pat esame dėkingi Algiiui Pacevičiui, Rūtai Pacevičienei, Lilianai McDonald ir visiems advokatų įstaigos “Pacevičius Cord” nariams už profesinį patarnavimą ir mūsų svajonių išpildymą.

Laimingi Raseles tėvai –

Linda ir Dalius Butrimai

IMMACULATA - lietuvių vaikų darželis

Tai vienintelis darželis, kuris teikia progos vaikučiams (nuo 2-6 metų amžiaus) žengti pirmuosius savarankiškus žingsnius lietuviškoje ir katalikiškoje aplinkoje. Norintys registruoti ir gauti daugiau informacijos dėl auklėjimo programos malonėkite nedelsiant kreiptis telefonu **534-5773.**

Ses. Teresėlė, darželio vedėja

“PARAMOJE”

ADVOKATO PASLAUGOS NEMOKAMAI

- Šis pasiūlymas yra laikinas -

“Parama” apmokės advokatų atlyginimus* už visas **naujas** nekilnojamo turto paskolas (mortgičius).

* atlyginimo mokesčių neįeina registravimo ir kitos faktinės išlaidos.

Norint gauti daugiau informacijų, prašoma skambinti paskolų vedėjams.

“PARAMA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416-532-1149

5.95%

1 METŲ

UŽDARYTOS NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS (MORTGIČIAI)

“PARAMA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas: 416-532-1149

MONTREALQUE

AV parapijos žiniaraštyje pranešama, kad po 40 metų šventovės pastatą reikia atnaujinti, ypačingai iš lauko pusės. Plytų ir cemento blokų junginiai ištrupėję, ir vanduo gadina visą pastatą. Ieškomas tinkamas rangovas.

Susituokti ruošiasi Vilija Lukosevičiūtė ir Tadas Valinskas.

A.a. Artūras-Anicetas Stulginskis, 69 metų amžiaus, mirė rugsėjo 16 d. Iš AV šventovės rugpjūčio 19 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, sūnus ir duklė su šeimomis, sesuo, brolis ir kiti artimieji.

A.a. Domicelė Vaičiūtė-Girdauskienė, 100 metų amžiaus, mirė rugsėjo 19 d. Po pamaldų Šv. Kazimiero šventovėje rugpjūčio 23 d. palaidota Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi duklė ir sūnus su šeimomis bei kiti artimieji.

A.a. S. Gonseniasukas, 65 m. amžiaus, mirė rugsėjo 20 d. Iš St. John Brebeuf šventovės, LaSalle, Que., rugpjūčio 23 d. palaidotas Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus, dvi dukters ir penki vaikaičiai. B.S.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. –	5.00%	Taupymo – special.	1.75%
Certifikatus 2 m.	5.50%	Taupymo – su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	6.00%	Taupymo – kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.25%	RRIF-RRSP – 1 m.term.	5.25%
180 d. - 364 d.	4.00%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	5.75%
120 d. - 179 d.	4.00%	RRIF-RRSP – 3 m.term.	6.00%
60 d. - 119 d.	4.00%	RRIF – RRSP – taup.	2.00%
30 d. - 59 d.	2.50%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines – nuo	6.75%
1 metų	6.50%		
2 metų	7.00%		
3 metų	7.50%		

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KILIMŲ IR BALDŲ VALYMAS

EURO CLEAN

Greitas patarnavimas, prieinamos kainos, dezinfekcija ir “Stainguard”.

SKAMBINKITE VIDMANTUI ŠILININKUI
TEL. 456-0717 ARBA 402-7976

IEŠKAU bet kokio darbo. Skambinti Elytei tel. 323-9208 Toronto.

KZR ROOFING

Dengiame ir taisome stogus. Skambinti Kazimierui tel. 604-3992 Toronto

REIKALINGA vienam vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu. Skambinti Ilonai tel. 731-6102 arba tel. 884-1918 ir verslo tel. 663-6446.

REIKALINGA vienam vaikui auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus. Skambinti ir klausti Marina tel. 660-7942.

RANKINIO KOMANDA “Toronto Eagles Handball Club” ieško jaunų vyrų, įgijusių šios sporto šakos patirtimą Europoje. Skambinti vakarais Karl Hrkai, tel. (416) 584-9481.

RUGSĖJO 12 DIENĄ vyksta į Lietuvą. Galime nuvežti jūsų giminems tiesiai į namus įvairius nedidelius daiktus, vaistus, laiskus, dokumentus, pinigų ir kt. Skambinti Ričardui (416) 385-3453 Hamiltone.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiiui tel. 272-8323.

REIKALINGA rusiškai ar angliškai kalbanti moteris, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus bei prižiūrėti 10 ir 8 metų mergaites. Skambinti po 5.30 v.p.p. tel. 737-4561.

REIKALINGA AUKLĖ, kuri galėtų gyventi kartu. Skambinti dienomis, vakarais, savaitgaliais tel. 738-2327 arba dienomis tel. 368-6633.

GĖLĖS

PARUOŠIAME gėles įvairioms progoms: vestuvėms, laidotuvių ir t.t. Skambinti Valei Siminkevičienei tel. 761-9131.

IŠNUOMOJAMI “Vilniaus” rūmuose butai. Skambinti darbo valandomis tel. 762-1777 Toronto

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBUI

Turime kultivatorių, traktorių nuo 2 iki 6 cilindrų ir įvairių padargų. Skambinti Vytautui ar Genei Kairiams ir atsisiųsime jums duomenis ir nuotraukas. Tel. 416-643-3334.

BUVĘS AUTOBUSO VAIRUOTOJAS už prieinamą kainą gali jus nuvežti į bet kurią vietovę Lietuvoje. Privati paslauga. Gali pasitikti oruostyje. Kreiptis: GINTAS JANULAITIS, Laimės 22, Domeikava, Kauno rajonas, Lithuania. Tel. 72-66-05; 25-35-29

GUELPH gyvenanti šeima ieško vaikui auklės, kuri galėtų gyventi kartu, prižiūrėti vaiką ir atlikti namų ruošos darbus, išvirtų valgyti. Turėtų atskirą apstatytą gyvenamąją vietą, virtuvę ir prausyklą. Turi kalbėti šiek tiek angliškai. Prašome savo gyvenimo aprašymą ir rekomendacijas siųsti: Mr. and Mrs. John Leveris, 75 Devere Dr., Guelph, Ont., N1G 2T3 arba skambinti tel. 519-837-2304 dėl susitikimo.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitei \$150. Arti parodontologų ir pūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zuplikus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurioo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 arba 605-1883 Toronto.